

**SPRAWOZDANIE NA TEMAT
WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ**

na dzień 31.12.2017 roku

TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

Spis treści

Słownik	4
Podsumowanie	6
Podstawa sporządzenia.....	6
Działalność Towarzystwa	6
Wyniki operacyjne	7
System zarządzania.....	7
Profil ryzyka.....	7
Wycena do celów wypłacalności.....	7
Zarządzanie kapitałem	7
A. Działalność i wyniki operacyjne	8
A.1 Działalność.....	8
A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej	10
A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	12
A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	13
A.5 Wszelkie inne informacje	13
B. System zarządzania	14
B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania.....	14
B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	21
B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	22
B.4 System kontroli wewnętrznej.....	24
B.5 Funkcja audytu wewnętrznego	25
B.6 Funkcja aktuarialna	26
B.7 Outsourcing	27
B.8 Wszelkie inne informacje	27
C. Profil ryzyka	29
C.1 Ryzyko aktuarialne	29
C.2 Ryzyko rynkowe.....	32
C.3 Ryzyko kredytowe	33
C.4 Ryzyko płynności	34
C.5 Ryzyko operacyjne.....	35
C.6 Pozostałe istotne ryzyka	36
C.7 Wszelkie inne informacje	37
D. Wycena do celów wypłacalności	38

D.1	Aktywa.....	39
D.2	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.....	45
D.3	Inne zobowiązania.....	49
D.4	Alternatywne metody wyceny.....	51
D.5	Wszelkie inne informacje.....	51
E.	Zarządzanie kapitałem.....	52
E.1	Środki własne.....	52
E.2	Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy.....	53
E.3	Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.....	53
E.4	Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym.....	53
E.5	Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności.....	53
E.6	Wszelkie inne informacje.....	53
	Załączniki.....	54

Słownik

Dyrektywa WII – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);

EIOPA – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. European Insurance and Occupational Pensions Authority);

Formuła standardowa – podstawowa metoda obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności określona przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);

Grupa TUZ – grupa podmiotów składająca się z:

- a) podmiotu posiadającego udziały kapitałowe w Towarzystwie;
- b) podmiotów powiązanych podmiotu posiadającego udziały kapitałowe w Towarzystwie;
- c) podmiotów, w których podmiot posiadający udziały kapitałowe w Towarzystwie lub podmioty powiązane tego podmiotu posiadają udziały kapitałowe;

MCR – minimalny wymóg kapitałowy w systemie WII;

PSR – Polskie Standardy Rachunkowości: ustawa o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.) oraz wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze w tym rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 562);

QRT – kwartalne i roczne ilościowe formularze sprawozdawcze;

SCR – kapitałowy wymóg wypłacalności w systemie WII;

SFCR – Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej (Solvency and Financial Condition Report)

Rozporządzenie Ministra Finansów – Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji z dnia 12 kwietnia 2016 r. (Dz.U. z dnia 2016 r. poz. 562);

Rozporządzenie delegowane – rozporządzenie delegowane z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) z późn. zm.;

Rozporządzenie wykonawcze dotyczące SFCR – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE;

Sprawozdanie finansowe – sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z PSR

System WII – całość wymogów następujących aktów prawnych oraz wytycznych organów nadzoru: dyrektywa WII, ustawa o działalności ubezpieczeniowej, rozporządzenie delegowane, rozporządzenia wykonawcze oraz wytyczne EIOPA oraz KNF;

Towarzystwo – TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych;

Ustawa o biegłych rewidentach – ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017, poz. 1089, z późn. zm.);

Ustawa o rachunkowości – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 396 z późn. zm.);

Ustawa – Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, z późn. zm.);

Wytyczne EIOPA – Wytyczne EIOPA dotyczące sprawozdawczości i publicznego ujawniania;

Zasady ładu korporacyjnego – Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez KNF, obowiązujące od 1 stycznia 2015 roku.

Podsumowanie

Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku i za rok obrotowy kończący się tego dnia zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogu art. 284 Ustawy. Układ sprawozdania jest zgodny z załącznikiem XX rozporządzenia delegowanego, z zastrzeżeniem, że ujawniane są wyłącznie informacje mające zastosowanie do działalności prowadzonej przez Towarzystwo.

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone zgodnie z przepisami:

- ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- rozporządzenia delegowanego;
- wytycznych EIOPA;
- rozporządzenia wykonawczego dotyczącego SFCR.

Stosownie do przepisów Ustawy, rozporządzenia delegowanego oraz wytycznych EIOPA wyceniono aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które prezentowane są według ich wartości godziwej. Przypadki, w których zastosowano uproszczenia nie powodują istotnego zniekształcenia prezentowanych w niniejszym Sprawozdaniu informacji.

Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych została wykonana w oparciu o przepisy Ustawy, rozporządzenia delegowanego oraz wytycznych EIOPA dotyczących wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Wartość środków własnych została ustalona na podstawie Ustawy, rozporządzenia delegowanego oraz wytycznych EIOPA w sprawie klasyfikacji środków własnych.

SCR obliczany jest na podstawie formuły standardowej, wykorzystywanej do regularnego wyznaczania wymogu kapitałowego dla Towarzystwa. Podstawowym celem jest pełne pokrycie ryzyk związanych z działalnością bieżącą oraz tą podjęta w kolejnych 12 miesiącach. Wszystkie obliczenia dotyczące modułów i podmodułów ryzyka oparte są na metodach zdefiniowanych w rozporządzeniu delegowanym.

Działalność Towarzystwa

Priorytetem działalności Towarzystwa w 2017 roku było utrzymanie prawidłowych stosunków finansowych w zakresie ustawowych wskaźników wypłacalności, przede wszystkim zapewnienie zgodności z minimalnym wymogiem wypłacalności oraz kapitałowym wymogiem wypłacalności. Podstawowe założenia przyjęte do planu naprawczego to przede wszystkim:

1. wzmocnienie kapitałowe poprzez dokapitalizowanie przez głównego Udziałowca;
2. ograniczanie ekspozycji na ryzyko poprzez ograniczenie sprzedaży w grupach produktów obciążonych największym ryzykiem (tj. w grupie 10 i 15), a także przebudowa i wzrost taryf.

Towarzystwo zrealizowało realistyczny plan naprawczy zgodnie z przyjętymi założeniami. Według danych Komisji Nadzoru Finansowego za cztery kwartały 2017 roku opublikowanych w Biuletynie Kwartalnym - Rynek ubezpieczeń 4/2017, Towarzystwo osiągnęło w 2017 roku udział w rynku ubezpieczeń majątkowych na poziomie 0,6% wobec 0,8% w 2016 roku.

Wyniki operacyjne

W 2017 roku wynik na działalności Towarzystwa analizując bez uwzględnienia wpływu odpisów aktualizujących wartość należności od ubezpieczonych oraz pośredników uległ poprawie. Towarzystwo przeprowadziło inwentaryzację ryzyk w portfelu oraz działania mające na celu ograniczenie sprzedaży w wybranych segmentach podwyższonego ryzyka. Najwięcej pracy Towarzystwo włożyło w poprawę wyniku na linii biznesowej nr 4. Po dokładnej analizie portfela przeprowadzono restrukturyzację ryzyk wraz z przebudową parametrów mających bezpośredni wpływ na składkę. W linii biznesowej nr 9 Towarzystwo ograniczyło sprzedaż na całym portfelu. W roku 2018 Towarzystwo planuje dalszą modyfikację taryf oraz rozwój sprzedaży ubezpieczeń dobrowolnych.

System zarządzania

System zarządzania oparty jest o strukturę organizacyjną Towarzystwa, która wspiera działania podejmowane przez Towarzystwo. W 2017 roku miały miejsce zmiany osobowe w składach organów statutowych oraz zmiany osobowe osób pełniących nadzór nad funkcjami kluczowymi.

Profil ryzyka

Z uwagi na model działalności Towarzystwa, największy wpływ na wielkość SCR wyznaczonego formułą standardową, miały ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta i ryzyko operacyjne w ubezpieczeniach majątkowo-osobowych. Szczegółowe informacje dotyczące profilu ryzyka Towarzystwa zostały opisane w części C.

Wycena do celów wypłacalności

Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

Towarzystwo wycenia rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości, którą Towarzystwo musiałoby zapłacić, gdyby dokonywało natychmiastowego przeniesienia swoich praw i zobowiązań umownych na inny zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji (zakład odniesienia). Szczegóły dotyczące metod wyceny oraz różnic w stosunku do sprawozdań finansowych zostały opisane w części D.

Zarządzanie kapitałem

Funkcjonujący w Towarzystwie proces zarządzania kapitałem opiera się o podstawową zasadę: utrzymanie docelowego współczynnika wypłacalności powyżej poziomu określającego apetyt na ryzyko.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Towarzystwo spełniało wymogi wypłacalności i posiadało dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności. Kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 66 311 tys. zł przy dopuszczonych środkach własnych na poziomie 88 614 tys. zł, co zapewniło współczynnik pokrycia wymogu kapitałowego na poziomie 134%.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1 Działalność

A.1.1 Podstawy prawne i zakres działalności

Towarzystwo działa na podstawie Zezwolenia Ministra Finansów na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie działu II – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe, nr M.F.Fl/1389b/AU/BK/2001 wydanego w dniu 25 lipca 2003 roku. Towarzystwo uzyskało wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie w dniu 25 sierpnia 2003 r., pod numerem KRS 0000171062. Sprzedaż polis rozpoczęto 01 września 2003 r.

Siedziba Towarzystwa znajduje się w Warszawie przy ul. Bokserskiej 66.

A.1.2 Organ Nadzoru

Organ Nadzoru odpowiedzialny za nadzór finansowy nad Towarzystwem: Komisja Nadzoru Finansowego, Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.

A.1.3 Biegły rewident Towarzystwa

Mariusz Kuciński, nr ewidencyjny 9802, działający w imieniu podmiotu uprawnionego do badania PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., nr na liście 477, ul. Orzycka 6 lok. 1 B, 02-695 Warszawa.

A.1.4 Istotne linie biznesowe Towarzystwa

Zgodnie z wpisem do rejestru podstawowym przedmiotem działalności Towarzystwa jest prowadzenie i organizowanie działalności ubezpieczeniowej i z nią związanej w zakresie pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych - dział II, w szczególności w następujących grupach:

- grupa 01 – ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej (linia biznesowa 2);
- grupa 02 – ubezpieczenie choroby (linia biznesowa 1);
- grupa 03 – ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych (linia biznesowa 5);
- grupa 07 – ubezpieczenie przedmiotów w transporcie (linia biznesowa 6);
- grupa 08 – ubezpieczenie szkód spowodowane żywiołami (linia biznesowa 7);
- grupa 09 – ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych nie ujętych w poprzednich grupach (linia biznesowa 7);
- grupa 10 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym (linia biznesowa 4);
- grupa 13 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie ujętej w grupie 10–12 (linia biznesowa 8);
- grupa 14 – ubezpieczenie kredytu (linia biznesowa 9);
- grupa 15 – gwarancja ubezpieczeniowa (linia biznesowa 9);
- grupa 16 – ubezpieczenia finansowe, w tym utraty zysków (linia biznesowe 12);
- grupa 17 – ubezpieczenia ochrony prawnej (linia biznesowe 10);

- grupa 18 – ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania (linia biznesowe 11);
- Towarzystwo dodatkowo prezentuje renty z grupy 10 ubezpieczeń w linii biznesowej 34.

Podane wyżej linie biznesowe zgodne są z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia delegowanego.

Towarzystwo prowadzi działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Istotne linie biznesowe dla Towarzystwa z punktu widzenia jego działalności to:

- linia biznesowa 4;
- linia biznesowa 7;
- linia biznesowa 9.

Towarzystwo działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

A.1.5 Struktura właścicielska

Strategicznym udziałowcem Towarzystwa jest p. Andrzej Szymanowski.

Tabela 1. Główni udziałowcy Towarzystwa wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

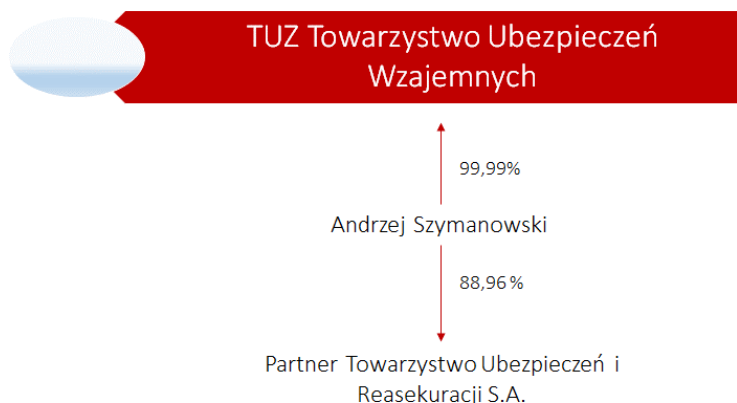
lp	Nazwa / nazwisko i imię członka TUZ TUW	Liczba udziałów	Liczba udziałów uprzywilejowanych	Wartość opłaconych udziałów	Struktura kapitału	Procent głosów na WZU
		w szt.	w szt.	w tys. zł	w proc.	w proc.
1	2	3	4	5	6	7
1	Szymanowski Andrzej	16 794 099	16 794 099	167 940,99	100,00%	100,00%
2	Szymanowska Alicja	1	1	0,01	0,00%	0,00%
R a z e m		16 794 100	16 794 100	167 941	100%	100%

Kapitał podstawowy Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosił 167 941 tys. zł i dzielił się na 16 794 10 udziałów po 10 złotych każdy udział, wszystkie udziały mają status uprzywilejowanych.

A.1.6 Struktura kapitałowa

Struktura grupy, w skład której wchodzi Towarzystwo według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku została przedstawiona poniżej:

STRUKTURA GRUPY,
W SKŁAD KTÓREJ WCHODZI TOWARZYSTWO

A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Porównanie wyniku technicznego i ogólnego Towarzystwa za rok 2017 do roku 2016:

<i>Dane netto w tys.</i>	2017	2016
Składki przypisane	81 901	112 061
Składki zarobione	85 335	126 697
Odszkodowania i świadczenia	44 910	64 044
Koszty administracyjne	12 235	9 520
Koszty likwidacji szkód	18 746	18 291
Koszty akwizycji	64 151	95 819
Koszty ogólne	5 460	5 384
Pozostałe koszty techniczne	-43 955	0
Wynik techniczny	-74 727	-40 140
Przychody z lokat	3 781	3 201
Pozostałe	15 348	2 338
Wynik ogólny	-55 598	-34 600

Porównanie wyniku technicznego Towarzystwa w podziale na istotne linie biznesowe z jednoczesnym wskazaniem grup ubezpieczeń Działu II, według których odbywa się sprawozdawczość finansowa zgodna z PSR przedstawiono w poniższej tabeli:

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bepośrednia działalność ubezpieczeniowa)						Ogółem
		GR 1	GR 10	GR 3	GR 8 GR 9	GR 14	GR 15	
		Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Pozostałe	
	C0020	C0040	C0050	C0070	C0090		C0200	
Składki przypisane								
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	10 270	131 954	8 543	40 775	1 981	13 814	207 336
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	106 222	6 544	8 945	1 025	2 699	125 436
Netto	R0200	10 270	25 732	1 999	31 830	956	11 114	81 901
Składki zarobione								
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	12 906	142 555	7 506	40 265	9 689	16 003	228 925
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	124 755	6 673	8 354	1 660	2 148	143 590
Netto	R0300	12 906	17 801	833	31 911	8 029	13 855	85 335
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	1 949	107 169	5 682	25 541	871	2 890	144 102
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	83 373	4 348	10 513	562	397	99 193
Netto	R0400	1 949	23 797	1 334	15 028	309	2 493	44 910
Koszty administracyjne								
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0610	484	8 098	402	2 235	383	633	12 235
Netto	R0700	484	8 098	402	2 235	383	633	12 235
Koszty likwidacji szkód								
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0810	311	18 379	640	2 848	3 809	527	26 514
Udział zakładu reasekuracji	R0840	0	6 734	242	438	311	43	7 768
Netto	R0900	311	11 645	398	2 410	3 498	484	18 746
Koszty akwizycji								
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0910	3 606	36 734	1 961	12 315	4 534	5 001	64 151
Netto	R1000	3 606	36 734	1 961	12 315	4 534	5 001	64 151
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R1010	270	3 475	225	1 074	52	364	5 460
Netto	R1100	270	3 475	225	1 074	52	364	5 460
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych 2017*								
		6 305	-46 994	-1 689	619	64	5 463	-36 232
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych 2016								
		20 967	-89 992	-383	11 527	2 085	15 656	-40 140
Różnica rok 2017-2016								
		-14 662	42 998	-1 306	-10 909	-2 020	-10 193	3 908

*wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych za 2017 bez uwzględnienia odpisów na należności

Wynik techniczny Towarzystwa wg sprawozdania finansowego za 2017 rok, z pominięciem operacji spisania należności, wyniósł – 36 232 tys. zł (strata) i poprawił się o 3 908 tys. zł w stosunku do straty w rachunku technicznym w roku 2016 wynoszącej – 40 140 tys. zł. Wszystkie linie biznesowe (oprócz Linii nr 4 tj. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych) zanotowały pogorszenie wyniku finansowego, jednak znaczące polepszenie wyniku w linii nr 4 (o prawie 43 mln zł) spowodowało polepszenie wyniku dla całego Towarzystwa. W przypadku tej linii poprawa wyniku technicznego związana jest z działaniami naprawczymi (m.in. poprawa taryfy).

Zaprezentowane linie biznesowe (4,7,9) w w/w tabeli w roku 2017 stanowią 84% całkowitego przypisu Towarzystwa w składce zarobionej w wysokości 67 584 tys. zł (wraz z rezerwą na ryzyka niewygasłe) oraz 93% w wysokości 67 828 tys. zł w pozycji odszkodowania i świadczenia (wraz z kosztami likwidacji).

W roku 2017 Towarzystwo odnotowało stratę techniczną w linii biznesowej: Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych (grupa 10) w wysokości - 46 990 tys. zł, która była o 43 002 tys. zł niższa niż w roku 2016. Zgodnie ze strategią w roku 2017 Towarzystwo ograniczając profil ryzyka ubezpieczeniowego zmniejszyło sprzedaż ubezpieczeń w tej linii biznesowej. W roku 2017 w stosunku do roku 2016 składka brutto spadła o 17% do poziomu 131 954 tys. zł, a zarobiona na udziale własnym (z rezerwą na ryzyka niewygasłe) spadła o 31% do poziomu 29 480 tys. zł. Wpływ na wynik techniczny spadku składki zarobionej w tej linii biznesowej w roku 2017 został częściowo skompensowany poprzez niższe odszkodowania i świadczenia (wraz z kosztami likwidacji) oraz niższą sumę poniesionych kosztów w stosunku do roku 2016.

W roku 2017 Towarzystwo w linii biznesowej: Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych (grupa 8 i 9) zanotowało dodatni wynik techniczny w kwocie 619 tys. zł, który jest niższy od osiągniętego w roku 2016 o 10 909 tys. zł. Składka zarobiona na udziale własnym w tej kategorii w roku 2017 wzrosła o 462 tys. zł tj. 1,5% w porównaniu do roku 2016. Wartość odszkodowań i szkód na udziale własnym (z kosztami likwidacji) w tej linii biznesowej wzrósł o 13 099 tys. zł tj. 281% w roku 2017 w stosunku do 2016 roku osiągając wielkość 17 765 tys. zł (wraz z kosztami likwidacji) w roku 2017.

W roku 2017 Towarzystwo w linii biznesowej: Ubezpieczenia kredytów i poręczeń (grupa 14 i 15) uzyskało dodatni wynik techniczny w kwocie 6,5 tys. zł, który jest niższy od osiągniętego w roku 2016 o 2 020 tys. zł. Składka zarobiona na udziale własnym w tej kategorii w roku 2017 spadła o 2 233 tys. zł tj. o 22% w porównaniu do roku 2016. Wartość odszkodowań i szkód na udziale własnym w tej linii biznesowej spadła o 2 210 tys. zł tj. 40% w roku 2017 w stosunku do 2016 roku osiągając wielkość 3 370 tys. zł (wraz z kosztami likwidacji).

A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

W 2017 roku Towarzystwo prowadziło działalność lokacyjną inwestując: w obligacje emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje skarbowe terminowe, lokaty w bankach oraz jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Ponadto, Towarzystwo pobierało pożytki ekonomiczne z nieruchomości komercyjnej, której jest współwłaścicielem. Realizując strategię bezpiecznego inwestora wraz z zachowaniem wysokiego stopnia płynności portfela lokacyjnego Towarzystwo dokonało zmiany struktury swojego portfela inwestycyjnego. Na koniec grudnia 2017 roku posiadało lokaty w:

- depozytach bankowych w instytucjach bankowych o bardzo dobrym lub dobrym ratingu;
- obligacjach emitowanych lub poręczonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub związki jednostek samorządu terytorialnego;
- obligacjach Skarbu Państwa;
- nieruchomości komercyjnej.

Poniższa tabela prezentuje uzyskane wyniki z działalności lokacyjnej w roku 2017 oraz 2016 wykazane w ogólnym rachunku zysków i strat (przed przeniesieniem do rachunku technicznego). Wynik netto z działalności lokacyjnej w roku 2017 wyniósł 4 040 tys. zł w porównaniu do wyniku uzyskanego w roku 2016 w wysokości 3 468 tys. zł. Wynik z wyceny lokat zakwalifikowanych do dostępnych do sprzedaży (obligacje państwowe) został ujęty w pozycji Kapitał z aktualizacji z wyceny i wyniósł -81 tys. zł na 31 grudnia 2017 roku. Wskaźnik rentowności

z działalności lokacyjnej w 2017 roku kształtował się na poziomie 1,7% i uległ zwiększeniu w stosunku do roku 2016, w którym to wynosił 1,4% ze względu na wyższe stopy zwrotu z działalności lokacyjnej możliwe do osiągnięcia na rynku finansowym.

WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (tys. zł)	ZA ROK 2017	ZA ROK 2016
I. Przychody z lokat	6 103	4 723
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 885	1 598
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	0	0
2.1. z udziałów i akcji	0	0
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0	0
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	4 207	2 172
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	0	0
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	3 711	1 899
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	495	273
3.4. z pozostałych lokat	0	0
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	11	952
II. Nie zrealizowane zyski z lokat	4	0
III. Koszty działalności lokacyjnej	2 174	1 255
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1 840	1 255
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	0	0
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	0	0
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	333	0
IV. Nie zrealizowane straty na lokatach	0	0
WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	3 934	3 468

A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Towarzystwo w roku 2017 dokonało jednorazowej operacji sprzedaży części portfela wierzytelności. Towarzystwo nie posiada zawartych umów leasingowych.

A.5 Wszelkie inne informacje

Poniżej przedstawiono podsumowanie wyniku finansowego netto w roku 2017 i porównanie do 2016 roku.

Ogólny rachunek zysków i strat w tys. zł	2017	2016
Wynik techniczny	-74 727	-40 140
Wynik z działalności lokacyjnej	3 781	3 468
Pozostała działalność operacyjna	15 348	2 078
Podatek dochodowy	0	-6
Wynik finansowy netto (strata)	-55 598	-34 600

Ogólny rachunek zysków i strat według sprawozdania finansowego za 2017 rok wykazuje stratę w wysokości 55 598 tys. zł w porównaniu do roku 2016, w którym Towarzystwo poniosło stratę w wysokości 34 600 tys. zł. Głównym czynnikiem mającym wpływ na zaraportowaną pozycję „Pozostałą działalność operacyjna” miało dokonanie odpisów zobowiązań w wysokości 18 120 tys. zł.

B. System zarządzania

B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

Obowiązujący w Towarzystwie system zarządzania, w tym organizacja, jest adekwatny do skali działalności, zakresu realizowanych funkcji, skali i złożoności ryzyk i wspiera skutecznie realizację celów strategicznych oraz bieżących celów biznesowych i operacyjnych.

W ramach systemu zarządzania w Towarzystwie funkcjonują:

1. Rada Nadzorcza;
2. Zarząd;
3. Osoby pełniące inne kluczowe funkcje;
4. Komitety:
 - a. Komitet Zarządzania Ryzykiem;
 - b. Komitet Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami;
 - c. Komitet Produktowy;
 - d. Komitet Projektowy;
 - e. Komitet Szkodowy.

B.1.1 Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza jest organem władz Towarzystwa i sprawuje stały nadzór nad działalnością Towarzystwa we wszystkich dziedzinach jego działalności.

Regulamin Rady Nadzorczej określa jej organizację, sposób wykonywania czynności, skład, sposób powoływania Rady Nadzorczej, zadania i zakres działalności oraz sposób jej zwoływania i prowadzenia obrad.

Do zadań i obowiązków Rady Nadzorczej należą sprawy określone w odpowiednich przepisach prawnych i statucie, a w szczególności:

1. ocena rocznego sprawozdania finansowego;
2. badanie sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa;
3. badanie wniosków Zarządu w sprawie podziału nadwyżki bilansowej albo pokrycia strat;
4. składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników oceny i badania o których mowa w pkt. 1-3;
5. zatwierdzanie zasad organizacji Związków Wzajemności Członkowskiej;
6. wybieranie na wniosek Zarządu biegłego rewidenta do przeprowadzania badania sprawozdania finansowego, nie później niż na miesiąc przed upływem roku obrachunkowego, za który badanie musi być przeprowadzone;
7. uchwalanie przewidzianych w statucie regulaminów;
8. powoływanie i odwoływanie Prezesa Zarządu;
9. powoływanie i odwoływanie na wniosek Prezesa Zarządu pozostałych Wiceprezesów i Członków Zarządu;
10. ustalanie wysokości wynagrodzenia dla Członków Zarządu;
11. dokonywanie z upoważnienia Walnego Zgromadzenia zmian o charakterze redakcyjnym w podejmowanych uchwałach;

12. podejmowanie uchwał w sprawie dopłat i ich zwrotu;
13. uchwalanie regulaminu Komitetu Audytu oraz powoływanie i odwoływanie jego członków;
14. zatwierdzanie strategii działalności Towarzystwa.

Według stanu na dzień 01 stycznia 2017 roku skład osobowy Rady Nadzorczej Towarzystwa przedstawiał się następująco:

- 1) Andrzej Szymanowski – przewodniczący;
- 2) Elżbieta Zięcik – wiceprzewodniczący;
- 3) Rafał Kukliński – sekretarz;
- 4) Krzysztof Lenard;
- 5) Michał Janik.

W dniu 24 maja 2017 roku Pan Michał Janik złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej.

Działając na podstawie art. 20 ust. 6 Statutu Towarzystwa z siedzibą w Warszawie Pan Andrzej Szymanowski jako Członek Towarzystwa posiadający więcej niż 75% procent udziałów w kapitale zakładowym Towarzystwa z dniem 29 maja 2017 roku powołał Panią Katarzynę Niezgodę w skład Rady Nadzorczej Towarzystwa z siedzibą w Warszawie jako Członka Rady Nadzorczej Towarzystwa na 3 letnią kadencję.

Działając na podstawie art. 20 ust. 6 Statutu Towarzystwa z siedzibą w Warszawie Pan Andrzej Szymanowski jako Członek Towarzystwa posiadający więcej niż 75% procent udziałów w kapitale zakładowym Towarzystwa z dniem 21 listopada 2017 roku powołał Pana Roberta Midura w skład Rady Nadzorczej Towarzystwa z siedzibą w Warszawie jako Członka Rady Nadzorczej Towarzystwa na 3 letnią kadencję.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku skład osobowy Rady Nadzorczej Towarzystwa przedstawiał się następująco:

- 1) Andrzej Szymanowski – przewodniczący;
- 2) Elżbieta Zięcik – wiceprzewodniczący;
- 3) Rafał Kukliński – sekretarz;
- 4) Krzysztof Lenard;
- 5) Katarzyna Niezgoda;
- 6) Robert Midura.

Komitet Audytu

Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu oraz wybrała ze swojego grona Członków Komitetu Audytu:

1. Pana Andrzeja Szymanowskiego;
2. Panią Elżbietę Zięcik;
3. Pana Roberta Midura.

Komitet Audytu ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej i został powołany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej Towarzystwa, czynności rewizji finansowej w Towarzystwie oraz efektywności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego i systemu zarządzania ryzykiem w Towarzystwie.

Zgodnie z Regulaminem Komitetu Audytu zadaniami wynikającymi z nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej Towarzystwa, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem są w szczególności:

1. monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;

2. monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
3. monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
4. monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w szczególności pod kątem zmiany biegłego rewidenta, poziomu otrzymywanego wynagrodzenia i innych powiązań z Towarzystwem.

Pani Elżbieta Zięcik została wskazana przez Radę Nadzorczą jako Członek posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych w rozumieniu art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Pan Andrzej Szymanowski został wskazany przez Radę Nadzorczą jako Członek posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie branży, w której działa w rozumieniu art. 129 ust. 5 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Pan Robert Midura został wskazany przez Radę Nadzorczą jako Członek niezależny w rozumieniu art. 129 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

B.1.2 Zarząd

Zarząd Towarzystwa jest organem zarządzającym i wykonawczym Towarzystwa działającym na podstawie Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Statutu Towarzystwa oraz Regulaminu Zarządu Towarzystwa. Regulamin Zarządu określa zakres działania Zarządu Towarzystwa, w szczególności strukturę, zadania i tryb podejmowanych decyzji. Kompetencje Zarządu obejmują wykonywanie wszystkich czynności koniecznych do realizacji zadań Towarzystwa, określonych w Statucie Towarzystwa, uchwałach Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej oraz reprezentowanie Towarzystwa we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych, a także zarządzania majątkiem Towarzystwa z wyłączeniem uprawnień zastrzeżonych dla innych organów Towarzystwa.

Zarząd Towarzystwa składa się od jednej do trzech osób. W skład Zarządu wchodzi następujący członekowie: Prezes Zarządu, Wiceprezes Zarządu i Członkowie Zarządu. Prezesa Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, za wyjątkiem pierwszej kadencji. Na wniosek Prezesa Zarządu Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje pozostałych członków Zarządu.

Do zadań Zarządu należą w szczególności:

1. sprawy z zakresu zwykłych czynności dokonywanych przez członków Zarządu, jeżeli prowadzeniu ich jednoosobowo przed ich podjęciem sprzeciwi się choćby jeden z pozostałych członków zarządu;
2. sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności;
3. wszystkie sprawy wnoszone na posiedzenie Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia, za wyjątkiem spraw należących do szczególnych kompetencji Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia;
4. zwołanie Walnego Zgromadzenia oraz posiedzeń Rady Nadzorczej w przypadkach określonych Ustawą o działalności ubezpieczeniowej;
5. zaciąganie zobowiązań lub dokonywanie rozporządzeń przekraczających wartość 200.000 złotych – po uprzednim uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej – za wyjątkiem transakcji związanych z lokowaniem aktywów Towarzystwa w depozyty bankowe, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, obligacje skarbowe i komunalne oraz bony skarbowe oraz umów ubezpieczenia lub gwarancji ubezpieczeniowych;

6. ustalanie organizacji Towarzystwa, w tym tworzenie jednostek organizacyjnych oraz ustalanie szczegółowego zakresu działania centrali, oddziałów i innych jednostek organizacyjnych;
7. ustalanie aktów wewnętrznych, w tym w szczególności regulaminów, o których mowa w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej;
8. ustalenia planów ekonomiczno-finansowych;
9. wewnętrzny podział pracy członków Zarządu;
10. podejmowanie decyzji o zwolnieniach grupowych na podstawie ustawy z dnia 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników;
11. uchwalanie taryf składek ubezpieczeniowych i ich zmian;
12. ustalanie indywidualnych stawek ubezpieczeniowych lub udzielanie bonifikat dla członków Towarzystwa;
13. ustalanie taryf składek dla poszczególnych Związków Wzajemności Członkowskiej;
14. zatwierdzanie ogólnych warunków ubezpieczenia i dokonywanie zmian w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

Według stanu na dzień 01 stycznia 2017 roku w skład Zarządu wchodził:

1. Piotr Zadrożny – Prezes Zarządu;
2. Elżbieta Chojnowska – Członek Zarządu;
3. Radosław Różański – Członek Zarządu.

W dniu 18 grudnia 2017 roku Rada Nadzorcza Towarzystwa odwołała Panią Elżbietę Chojnowską ze składu Zarządu oraz z pełnienia funkcji Członka Zarządu Towarzystwa.

W dniu 19 grudnia 2017 roku Rada Nadzorcza Towarzystwa powołała Pana Marcina Łuczyńskiego do składu Zarządu oraz do pełnienia funkcji Członka Zarządu Towarzystwa. Jednocześnie Rada Nadzorcza Towarzystwa wyznaczyła Pana Marcina Łuczyńskiego jako Członka Zarządu Towarzystwa odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem z dniem wydania decyzji przez Komisję Nadzoru Finansowego wyrażającej zgodę w tym zakresie.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku w skład Zarządu wchodził:

1. Piotr Zadrożny – Prezes Zarządu;
2. Marcin Łuczyński – Członek Zarządu;
3. Radosław Różański – Członek Zarządu.

Szczegółowy zakres odpowiedzialności członków Zarządu Towarzystwa według stanu na koniec 2017 roku przedstawia struktura organizacyjna opisana w dziale „Struktura organizacyjna”.

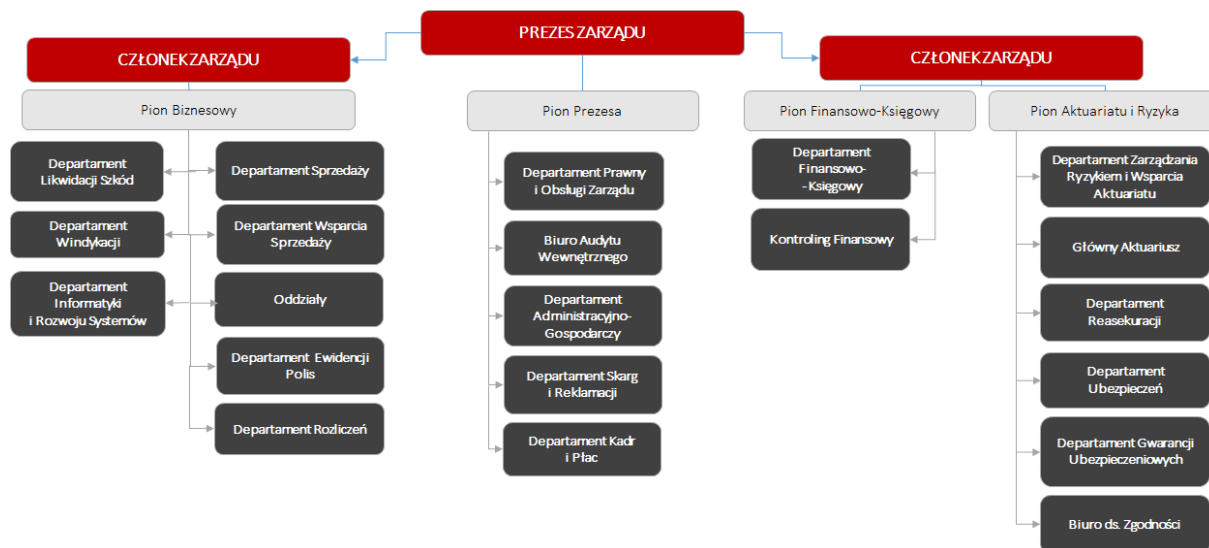
B.1.3 Struktura organizacyjna

Towarzystwo prowadzi działalność w ramach funkcjonującej struktury organizacyjnej:

- 1) Centrala: Zarząd i komórki organizacyjne Centrali z siedzibą w Warszawie;
- 2) terenowa sieć sprzedaży, którą na koniec 2017 roku tworzyło 12 oddziałów zgrupowanych w siedmiu Regionach zarządzanych przez Dyrektorów Regionalnych:
 - Region Centralny;
 - Region Północny;
 - Region Zachodni;
 - Region Śląski;
 - Region Południowy;
 - Region Wschodni;
 - Region Kujawski.

Dodatkowo wsparciem sprzedaży dla sieci oddziałów terenowych i Centrali były banki spółdzielcze i instytucje pośrednictwa finansowego.

Struktura organizacyjna została określona w załączniku numer 1 do Regulaminu organizacyjnego obowiązującego w Towarzystwie i przedstawia się następująco:

Poza Komitetem Audytu utworzonym przez Radę Nadzorczą, w Towarzystwie funkcjonują następujące komitety:

Do zadań **Komitetu Zarządzania Ryzykiem** należy w szczególności:

- 1) Podejmowanie strategicznych decyzji dotyczących Zarządzania Ryzykiem, w tym dotyczących systemu Zarządzania Ryzykiem w Towarzystwie;
- 2) Rekomendacje działań naprawczych w sprawie najważniejszych ryzyk Towarzystwa;
- 3) Rekomendacje w sprawach sytuacji kryzysowych;
- 4) Rekomendowanie poziomu „apetytu na ryzyko” oraz jego zmiany;
- 5) Zatwierdzenie metod pomiaru ryzyk.

Zadania **Komitetu Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami**:

- I. w zakresie aktywów i pasywów - celem jest zarządzanie aktywami i pasywami poprzez wpływanie na kształtowanie struktury bilansu Towarzystwa i pozycji pozabilansowych w sposób sprzyjający osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego, oraz w szczególności:
 - a) wdrażanie procedur służących identyfikacji i ocenie różnych rodzajów niedopasowania między aktywami i pasywami, przynajmniej w zakresie terminów i walut;
 - b) wdrażanie procedur i metodyki związanych z ograniczaniem poszczególnych ryzyk;
 - c) podejmowanie decyzji dotyczących ograniczania poziomu ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko, wskazanie potencjalnego wpływu odpowiednich technik ograniczania ryzyka na zarządzanie aktywami i pasywami;
 - d) akceptacja limitów na ryzyko (rynkowe, płynności) oraz limity inwestycyjne;
 - e) rekomendacje do zatwierdzenia przez Zarząd: opis metody stosowanej przy przeprowadzaniu testów warunków skrajnych i testów scenariuszy oraz określenie częstotliwości przeprowadzania tego rodzaju testów;
 - f) wydawanie rekomendacji w zakresie:
 - kształtowania struktury bilansu, modelu finansowego i założeń do planu finansowego oraz potrzeb kapitałowych;
 - zasad zarządzania ryzykiem (rynkowym, płynności) oraz kapitałem rzeczywistym i ekonomicznym;
 - zasad polityki cenowej w poszczególnych obszarach biznesowych.

- II. w zakresie zarządzania ryzykiem inwestycyjnym - celem jest uczestniczenie w procesie inwestycyjnym głównie poprzez zatwierdzanie strategii inwestycyjnych, nadzorowanie procesu inwestycyjnego, określanie i monitorowanie limitów inwestycyjnych, w szczególności limitów dotyczących ryzyka rynkowego i płynności, oraz w szczególności:
 - a) określanie poziomu bezpieczeństwa, jakości, płynności, rentowności i dostępności jaki Towarzystwo chce uzyskać w odniesieniu do całego portfela aktywów i sposobu dojścia do tego poziomu;
 - b) podejmowanie decyzji w zakresie określania limitów ilościowych dotyczących aktywów i ekspozycji, w tym również ekspozycji pozabilansowych;
 - c) wdrożenie procedur umożliwiających przeprowadzenie odpowiedniej wyceny aktywów inwestycyjnych oraz ich weryfikację;
 - d) wdrożenie procedur służących monitorowaniu realizacji inwestycji i przeprowadzanie ich przeglądu;
 - e) wdrażanie procedur wyboru aktywów, których zastosowanie leżałoby w najlepszym interesie ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

Zadania Komitetu Produktowego:

1. Ustalanie krótkoterminowych i długoterminowych celów rozwoju produktów;
2. Bieżący monitoring produktów w zakresie:
 - sprzedaży;
 - wyników technicznych (szkodowości, kosztów akwizycji, pozostałych kosztów, reasekuracji);
 - systemu prowizyjnego;
 - analizy szkód;
 - realizacji planów sprzedażowych i finansowych;
3. Analiza wyników produktów w porównaniu z rynkiem;

4. Analiza produktów pod kątem konkurencyjności: zakresu ochrony, cen.

Zadania **Komitetu Projektowego**:

1. podejmowanie decyzji rozpoczęcia projektów;
2. nadawanie priorytetu projektom;
3. zmiany w kolejce zadań;
4. podejmowanie decyzji o anulowaniu projektu.

Zadania **Komitetu Szkodowego**:

1. Analiza i omówienie bieżącej pracy Departamentu Likwidacji Szkód;
2. Przekazanie informacji i raportów statystycznych innym komórkom organizacyjnym;
3. Uzgodnienia pomiędzy Departamentem Likwidacji Szkód a innymi departamentami w zakresie dostosowania zasad pracy, procesów itp.;
4. Omawianie i uzgadnianie inicjatyw poprawiających pracę Departamentu Likwidacji Szkód.

B.1.4 Zadania i obowiązki osób nadzorujących kluczowe funkcje

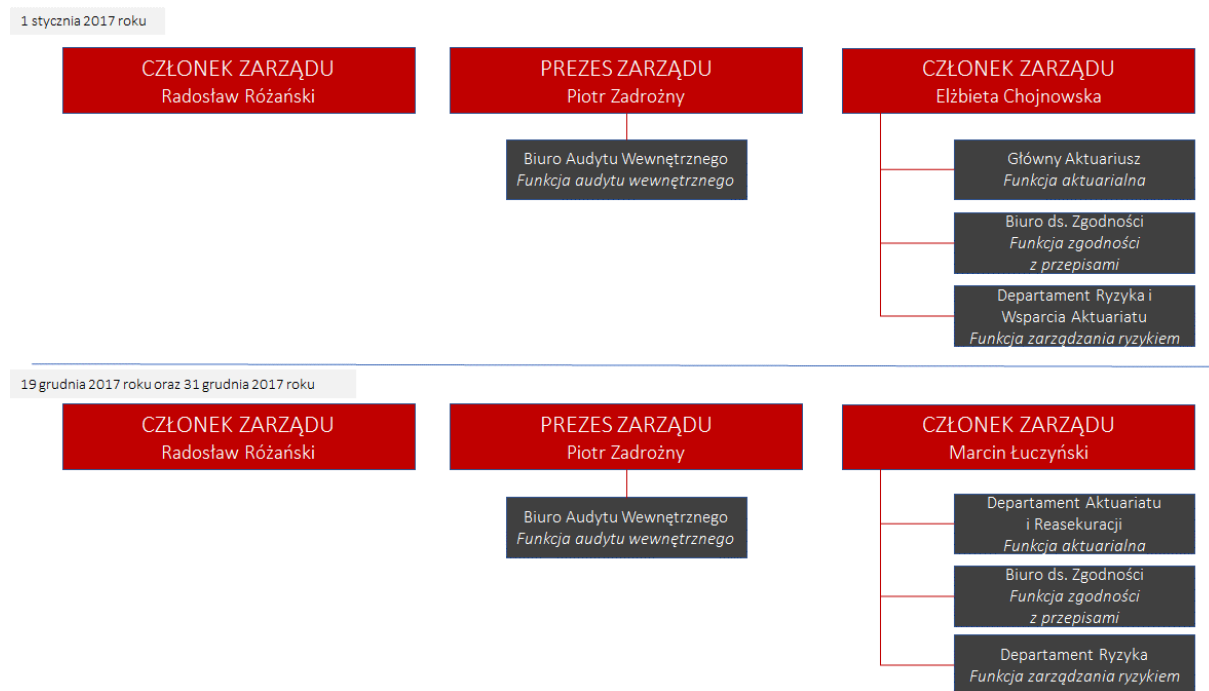
Osobami pełniącymi kluczowe funkcje w Towarzystwie są członkowie Zarządu, członkowie Rady Nadzorczej oraz osoby nadzorujące w Towarzystwie inne funkcje kluczowe:

1. funkcja aktuarialna;
2. funkcja zarządzania ryzykiem;
3. funkcja zgodności z przepisami;
4. funkcja audytu wewnętrznego.

Towarzystwo jako osoby nadzorujące inne kluczowe funkcję, wskazało:

- a) funkcję zarządzania ryzykiem - Kierownika Ryzyka;
- b) funkcję zgodności z przepisami - Compliance Officera w Biurze ds. zgodności;
- c) funkcję audytu wewnętrznego - Kierownika Biura Audytu Wewnętrznego;
- d) funkcję aktuarialną - Głównego Aktuariusza.

Schemat organizacyjny Towarzystwa z 2017 roku odzwierciedlający zmiany w nadzorze organizacyjnym sprawowanym przez członków Zarządu nad funkcjami kluczowymi:

B.1.5 System wynagradzania

Członkowie Rady Nadzorczej Towarzystwa nie otrzymują wynagrodzenia zmiennego zależnego od wyników Towarzystwa. W 2017 roku członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymywali stałego miesięcznego wynagrodzenia.

Zgodnie z przyjętymi regulacjami wewnętrznymi za ustalanie wysokości wynagrodzenia dla Członków Zarządu odpowiada Rada Nadzorcza Towarzystwa, natomiast wynagrodzenia pracowników są ustalane przez Zarząd.

W 2017 roku Towarzystwo zaktualizowało Regulamin wynagradzania pracowników Towarzystwa, który ustala warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń mających związek z pracą dla pracowników. Postanowienia regulaminu stosuje się wobec wszystkich pracowników bez względu na rodzaj umowy o pracę i zajmowanego stanowiska, jednak nie dotyczy on osób wchodzących w skład Zarządu Towarzystwa. Każdy pracownik zostaje zapoznany z treścią Regulaminu w momencie podjęcia zatrudnienia, a jego oświadczenie w tej sprawie załącza się do akt osobowych.

W okresie sprawozdawczym nie miały miejsca istotne transakcje zawarte z głównymi udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na Towarzystwo w tym członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej.

B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji mają zastosowanie do wszystkich osób zarządzających Towarzystwem lub pełniących inną kluczową funkcję, w celu zapewnienia, aby wszystkie osoby pełniące odpowiednie funkcje w zakładzie posiadały stosowne kwalifikacje.

W celu zagwarantowania, że Towarzystwo jest zarządzane i nadzorowane w profesjonalny sposób, zapewniony jest odpowiedni poziom zróżnicowania kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia osób w Zarządzie

oraz osób wykonujących kluczowe funkcje poprzez powołanie na kluczowe stanowiska osób z wyższym wykształceniem oraz odpowiednim doświadczeniem zawodowym.

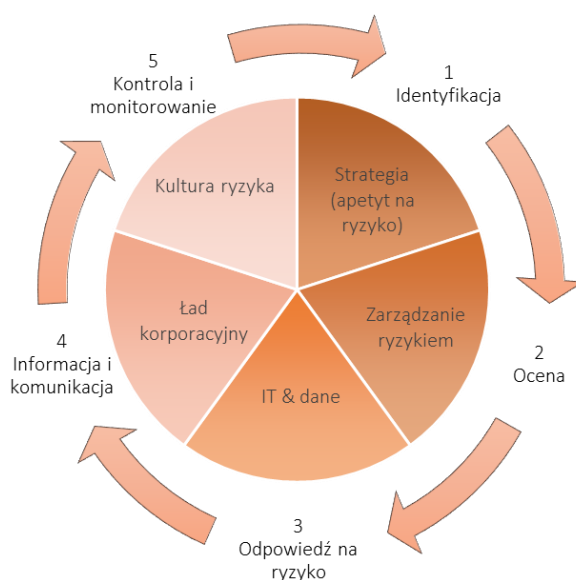
Osobą pełniącą funkcję kluczową w Towarzystwie może być osoba, która spełnia wymagania określone w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności:

1. posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
2. posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa, chyba że Towarzystwo skieruje wniosek i uzyska zgodę na odstąpienie od tego wymogu od organu nadzoru;
3. nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu;
4. posiada doświadczenie zawodowe niezbędne do wykonywania nadzorowanej kluczowej funkcji;
5. daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty.

Ocena kompetencji i reputacji osób, które faktycznie zarządzają zakładem lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji następuje w procesie rekrutacji.

B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, że Towarzystwo realizując swoje cele biznesowe, monitoruje i zarządza portfelami w sposób bezpieczny i adekwatny do skali ponoszonego ryzyka. Strategia zarządzania ryzykiem jest integralną częścią procesu zarządzania Towarzystwem. Strategia zarządzania ryzykiem razem z regulacjami Towarzystwa zawierającymi szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka podlega regularnemu przeglądowi w celu dostosowania do zmian profilu ryzyka Towarzystwa i otoczenia gospodarczego, w którym działa Towarzystwo.

Do głównych elementów strategii zarządzania ryzykiem w Towarzystwie należą:

- ustalony przez Radę Nadzorczą, Zarząd i Komitety poziom apetytu na ryzyko;

- procesy obejmujące identyfikację, pomiar i ocenę, monitorowanie, raportowanie oraz działania zarządcze dotyczące poszczególnych ryzyk;
- struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem, w której kluczową rolę odgrywają Rada Nadzorcza, Zarząd, Komitet Inwestycyjny i Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Komitet Ryzyka. Umieszczenie funkcji zarządzania ryzykiem w strukturze organizacyjnej Towarzystwa zapewnia jej oddzielenie od funkcji związanych z osiągnięciem celów biznesowych, w tym obszarów odpowiedzialnych za sprzedaż.

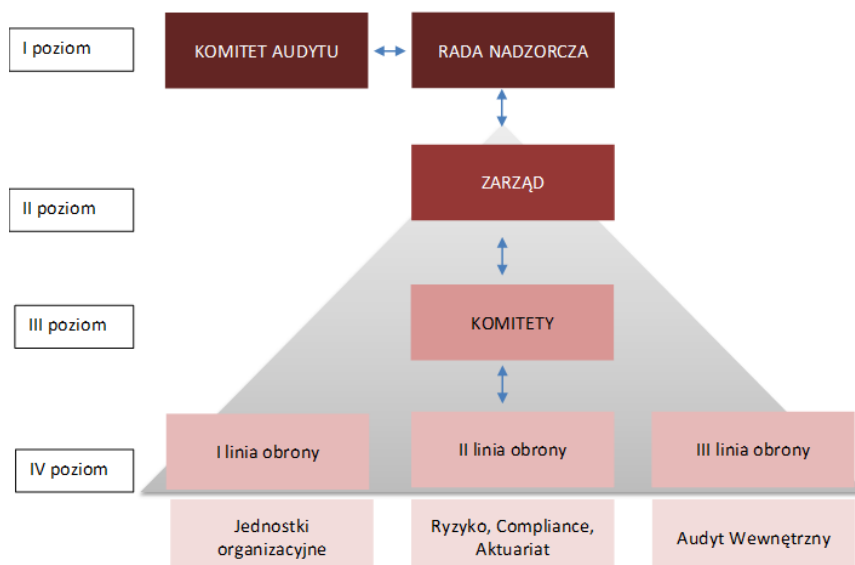
Podział kompetencji i zadań realizowanych przez poszczególne jednostki w procesie zarządzania ryzykiem w Towarzystwie odbywa się na 4 poziomach kompetencyjnych. Trzy pierwsze poziomy obejmują:

- Radę Nadzorczą, która sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność;
- Zarząd, który organizuje i zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez określanie strategii, zasad, wyznaczanie apetytu na ryzyko, określenie profilu ryzyka i określenie tolerancji na poszczególne kategorie ryzyka;
- Komitety, które podejmują decyzje dotyczące ograniczania poziomu poszczególnych ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko.

Czwarty poziom dotyczący poziomu operacyjnego, w którym zadania związane z procesem zarządzania ryzykiem podzielone są pomiędzy 3 linie obrony, obejmujące:

- pierwsza linia obrony (właściciele biznesowi produktu/procesu) jest odpowiedzialna za identyfikację, ocenę, zarządzanie, monitorowanie i raportowanie ryzyk;
- druga linia obrony (funkcja zarządzania ryzykiem, funkcja zgodności z przepisami, funkcja aktuarialna) jest odpowiedzialna za weryfikację, wsparcie oraz nadzór nad kompletnością i adekwatnością procesu identyfikacji, oceny, zarządzania, monitorowania i raportowania ryzyk;
- trzecia linia obrony (funkcja audytu wewnętrznego) jest odpowiedzialna za przegląd i ocenę efektywności oraz adekwatności systemu kontroli wewnętrznej oraz innych elementów systemu zarządzania.

Schemat struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem

W ramach istniejącego systemu zarządzania ryzykiem Towarzystwo przeprowadza własną ocenę ryzyka i wypłacalności. Własna ocena ryzyka i wypłacalności stanowi integralną część strategii działalności i jest stale uwzględniana przy podejmowaniu strategicznych decyzji przez Towarzystwo. Własna ocena ryzyka i wypłacalności jest przeprowadzana regularnie, co najmniej raz w roku, a także po wstąpieniu istotnych zmian w profilu ryzyka. Zarząd Towarzystwa odpowiada za planowanie i kierowanie przebiegiem procesu ORSA, zatwierdza pisemne zasady zarządzania dotyczące ORSA oraz dokonuje ich przeglądu co najmniej raz w roku, zatwierdza raporty ORSA.

Każda własna ocena ryzyka i wypłacalności musi być udokumentowana w formie: raportu wewnętrznego, raportu do organu nadzoru oraz z protokołu z przeprowadzonego procesu.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności zawiera:

- ocenę istotności, z jaką profil ryzyka Towarzystwa odbiega od założeń formuły standardowej;
- ocenę ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności;
- ocenę ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi i z wymogami dotyczącymi rezerw w systemie Wypłacalności II.

ORSA przeprowadzona na koniec 2017 roku zawiera ocenę kontynuowania działalności na zasadach ciągłości i ocenę niezbędnych do tego środków finansowych w latach 2018-2020. W latach 2018-2020 Towarzystwo nie rozpoznaje zagrożenia braku pokrycia środkami własnymi zarówno SCR, jak i MCR. W rezultacie przeprowadzona ocena daje wiarygodną podstawę do planowania zapotrzebowania na kapitał oraz wymogów wypłacalności na moment przeprowadzenia oceny wraz z symulacją podstawowych odchyleń od składki przypisanej i wpływu reasekuracji na wymogi kapitałowe.

B.4 System kontroli wewnętrznej

W celu usystematyzowania całego procesu związanego z systemem kontroli wewnętrznej została opracowana Polityka Kontroli Wewnętrznej - dokument zatwierdzony uchwałą Zarządu U/120/2016, z dnia 02.02.2016 r. oraz zaktualizowany po dokonaniu corocznego przeglądu dokonanego przez Biuro Audytu Wewnętrznego oraz Biuro ds. Zgodności – dokument zatwierdzony uchwałą Zarządu U/271/2017, z dnia 6.12.2017 r. Zarząd sprawuje całościowy nadzór nad realizacją założeń niniejszej polityki. Ustanowienie systemu kontroli wewnętrznej jest spełnieniem wymagań zawartych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 roku nr 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II). System kontroli wewnętrznej jest centralnym elementem zintegrowanym ze strukturą operacyjną i organizacyjną Towarzystwa.

System kontroli wewnętrznej w Towarzystwie obejmuje procedury administracyjne i księgowość, procedury i mechanizmy kontroli wewnętrznej, a także odpowiednie ustalenia w zakresie raportowania na wszystkich szczeblach Towarzystwa. Kluczowym elementem systemu kontroli wewnętrznej jest jej odpowiednia dokumentacja i raportowanie. Każda jednostka organizacyjna jest zobowiązana do posiadania regulacji wewnętrznych dotyczących czynności kontrolnych wykonywanych w celu ograniczania istotnych ryzyk. Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi dokonują oceny skuteczności kontroli. W przypadku stwierdzenia brakujących lub nieskutecznych kontroli właściciel ryzyka jest zobowiązany do przygotowania działań naprawczych oraz ich wdrożenia i właściwego udokumentowania. W ramach przeprowadzanych kontroli funkcjonalnych osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi są zobowiązane do udokumentowania przeprowadzonych kontroli.

W 2017 r. w TUZ TUW funkcjonował hybrydowy model compliance, polegający na tym, że zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest przez wszystkie jednostki organizacyjne oraz pracowników a nadzór (w zakresie działań zgodnych z przepisami) i wiedza specjalistyczna skupia się w Biurze ds. Zgodności zarządzanym przez Compliance Officera, które również koordynuje ten proces oraz przekazuje raporty do Zarządu i Rady Nadzorczej. Ponadto, działania Biura ds. Zgodności wykraczają także na zewnątrz organizacji, obejmując swoim zakresem stosowanie dobrych praktyk wobec organów państwowych oraz przestrzeganie lojalności kontraktowej w obrocie gospodarczym. Podstawowe zadania Biura ds. Zgodności:

- Zapewnienie funkcji zgodności z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi standardami postępowania;
- Przygotowywanie i wprowadzanie regulacji dot. compliance oraz regulacji dotyczących nadzoru wewnętrznego w organizacji;
- Obowiązek przekazywania do wiadomości publicznej oraz do organów nadzoru przewidzianych prawem raportów na temat zdarzeń związanych z działalnością przedsiębiorstwa;
- Doradztwo dla jednostek organizacyjnych w zakresie stosowania nowowprowadzanych oraz obowiązujących przepisów prawa i standardów rynkowych;
- Współpraca z kancelariami prawnymi, które oferują instytucjom finansowym audyt prawny;
- Przeprowadzanie wewnętrznych kontroli z zakresu compliance oraz testowanie skuteczności obowiązujących w Towarzystwie procesów;
- Sporządzanie raportów z zakresu compliance;
- Planowanie i prowadzenie cyklicznych szkoleń;
- Zarządzanie i nadzór nad procesem whistleblowing;
- Nadzór nad prawidłowym stosowaniem procedur antykorupcyjnych;

B.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Zasady działania audytu wewnętrznego zostały określone w Regulaminie Kontroli i Audytu Wewnętrznego. Dokument zatwierdzono Uchwałą Zarządu U/35/2016 z dnia 20.04.2016 r. Komórka audytu wewnętrznego podlega bezpośrednio pod Prezesa Zarządu. Funkcja audytu nie jest łączona z innymi funkcjami kluczowymi. Do głównych czynności wykonywanych przez biuro audytu wewnętrznego należy:

- opracowanie na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka Roczego planu audytu oraz jego planowe wykonanie;
- realizacja zadań audytowych oraz przedstawianie niezależnych i obiektywnych ocen;
- przeprowadzanie czynności sprawdzających wykonanie rekomendacji;
- sporządzanie rocznej informacji o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego;
- świadczenie czynności doradczych;
- identyfikację obszarów zagrożeń i nieefektywności w funkcjonowaniu Towarzystwa oraz wskazywanie metod ich zapobiegania;
- ustalanie zgodności stosowania unormowań wewnętrznych i zewnętrznych (w tym rekomendacji i wytycznych regulatorów) w jednostkach organizacyjnych Towarzystwa.

W ramach działalności doradczej Biuro Audytu Wewnętrznego może opiniować projekty dokumentów wewnętrznych, propozycje zmian procesów oraz struktury organizacyjnej.

Funkcja Audytu Wewnętrznego posiada odpowiednią pozycję w organizacji i wykonuje swoje zadania niezależnie i obiektywnie. Podczas przeprowadzania kontroli i podczas oceny i raportowania wyników audytu Biuro Audytu Wewnętrznego nie jest przedmiotem instrukcji organu zarządzającego. Audyt

Wewnętrzny wykonuje swoje zadania z pełnym obiektywizmem. Biuro Audytu Wewnętrznego nie bierze udziału w organizacji działalności Towarzystwa lub w rozwoju, wprowadzaniu lub wdrażaniu organizacyjnych lub wewnętrznych środków kontroli. Audyt wewnętrzny działa w ramach umożliwiających mu: nieograniczony dostęp do kierownictwa wyższego szczebla, składanie raportów w imieniu własnym, odrębność od operacji liniowych. Zachowuje w swoich działaniach obiektywizm, gwarantując, że u żadnego z pracowników nie występuje konflikt interesów i że żaden z pracowników Biura nie podejmuje się żadnych obowiązków operacyjnych, w ramach których byłby odpowiedzialny przed kierownictwem liniowym.

B.6 Funkcja aktuarialna

Zgodnie z przyjętym w Towarzystwie Regulaminem Funkcji Aktuarialnej, celem funkcji jest:

1. koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, w szczególności wyznaczanie wartości najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
2. nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
3. ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości;
4. zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w szczególności poprzez:
 - a. cykliczną (co najmniej raz do roku) ocenę adekwatności stosowanych metod i modeli wyceny, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
 - b. cykliczne (co najmniej raz do roku) badanie adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
 - c. porównanie najlepszych oszacowań odszkodowań i świadczeń oraz kosztów z rezerw tworzonych na potrzeby wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
5. ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
6. informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej zakładu ubezpieczeń o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
7. cykliczne (co najmniej raz do roku) sporządzanie raportu skierowanego do Zarządu zawierającego informacje na temat zadań wykonywanych przez Aktuariusza dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
8. wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
9. wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
10. współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
 - a. modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego;

- b. własnej oceny ryzyka i wypłacalności zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji, o której mowa w art. 63 własną ocenę ryzyka i wypłacalności.

Osobą nadzorującą funkcję aktuarialną w Towarzystwie jest Główny Aktuariusz. Zadania w ramach funkcji aktuarialnej Towarzystwa wykonywane są przede wszystkim przez pracowników działu aktuarialnego. Funkcję aktuarialną w realizacji zadań wspierają między innymi komórki:

- Departament Obsługi Klienta;
- Departament Likwidacji Szkód;
- Departament Ryzyka;
- Departament Windykacji;
- Departament Gwarancji Ubezpieczeniowych;
- Departament Ubezpieczeń i Reasekuracji.

Główny Aktuariusz raz do roku sporządza raport skierowany do Zarządu zawierający opis zadań wykonywanych przez funkcję aktuarialną oraz ich wyniki, w szczególności dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

B.7 Outsourcing

Zasady dotyczące outsourcingu TUZ TUV są określone w Polityce outsourcingowej, która została przyjęta przez Zarząd uchwałą nr U/86/2017 z dnia 26.07.2017 r. Dokument spełnia założenia określone w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz wytycznych EIOPA. Kompletny przegląd oraz aktualizacja Polityki outsourcingowej dokonywany jest raz w roku lub w przypadku zajścia znaczących zmian na bieżąco.

W 2017 r. TUZ TUV nie zlecał w drodze outsourcingu ważnych funkcji lub czynności. Tym niemniej ww. funkcje oraz czynności zostały dokładnie określone w par. 5 Polityki outsourcingowej.

Do ważnych czynności w TUZ TUV zaliczają się:

- 1) składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych
- 2) ocena ryzyka w ubezpieczeniach osobowych i ubezpieczeniach majątkowych oraz w umowach gwarancji ubezpieczeniowych;
- 3) wypłacanie odszkodowań i innych świadczeń należnych z tytułu umów ubezpieczenia, umów reasekuracji lub umów gwarancji ubezpieczeniowych;
- 4) lokowanie środków zakładu ubezpieczeń;
- 5) ustalanie przyczyn i okoliczności zdarzeń losowych;
- 6) ustalanie wysokości szkód oraz rozmiaru odszkodowań oraz innych świadczeń należnych uprawnionym z umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych;
- 7) ustalanie wartości przedmiotu ubezpieczenia;

Zgodnie z postanowieniami par. 5 ust. 4 Polityki outsourcingowej, TUZ TUV zawiadamia Organ Nadzoru, co najmniej na 30 dni przed rozpoczęciem zlecenia wykonywania ww. kluczowych funkcji i ważnych czynności, z zastrzeżeniem, że zlecenie wykonania dotyczyło będzie tylko i wyłącznie całego obszaru działalności Towarzystwa w ramach wskazanych czynności.

Przy zawieraniu umowy outsourcingowej TUZ TUW kieruje się zasadami zapewnienia działalności zgodnej z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Towarzystwa, profesjonalizmem zarządzania świadczonymi usługami oraz bezpieczeństwem ubezpieczonych, ubezpieczających i uprawnionych z umów ubezpieczenia, a także kryterium redukcji kosztów funkcjonowania Towarzystwa.

Ponadto zgodnie z par. 12 ust. 1 Polityki outsourcingowej TUZ TUW przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy outsourcingowej, komórka odpowiedzialna za obszar, do którego ma zastosowanie wskazana umowa outsourcingowa przeprowadza i dokumentuje pisemną analizę:

- 1) korzyści i zagrożeń, wynikających z powierzenia wykonania usługi, w tym m.in. możliwości:
 - a. redukcji/wzrostu kosztów działania,
 - b. zwiększenia/obniżenia efektywności działania,
 - c. poprawy/pogorszenia jakości oferowanych usług,
 - d. zwiększenia/ograniczenia dostępu do wiedzy i nowych technologii,
- 2) ryzyka związanego z powierzeniem wykonywania usługi,
- 3) informacji na temat m.in.:
 - a. sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotu zewnętrznego,
 - b. zapewnianego przez podmiot zewnętrzny poziomu bezpieczeństwa oraz jakości świadczonych usług,
 - c. zdolności podmiotu zewnętrznego do wywiązania się z terminowej i jakościowej realizacji usług w zakresie objętym umową,
 - d. posiadanych przez podmiot zewnętrzny uprawnień, koncesji wymaganych przepisami prawa,
 - e. posiadania przez podmiot zewnętrzny planu działania,
 - f. stosowanych zasad bezpieczeństwa, w tym sposobu i jakości zabezpieczenia baz danych, do których podmiot zewnętrzny ma dostęp,
 - g. posiadanych procedur i mechanizmów kontrolnych,
 - h. wyników testowania planów awaryjnych podmiotu zewnętrznego.

Wszystkie podmioty, którym powierzone zostały czynności w ramach outsourcingu, podlegają jurysdykcji polskiej.

B.8 Wszelkie inne informacje

System zarządzania Towarzystwa jest adekwatny do ryzyk charakterystycznych dla działalności TUZ TUW pod kątem charakteru, skali i złożoności jego działalności.

C. Profil ryzyka

Towarzystwo w celu wyceny ryzyka stosuje formułę standardową, chyba że w opisie wskazano inną metodę. Poniższa Tabela prezentuje wartość całkowitego wymogu kapitałowego SCR według stanu na 31.12.2017 w porównaniu z wymogiem kapitałowym według stanu na 31.12.2016 oraz wartości dla poszczególnych modułów.

tys. zł	31.12.2017	31.12.2016
SCR	66 311	81 569
ryzyko rynkowe	17 753	12 243
ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	12 546	20 913
ryzyko aktuarialne - health	4 771	9 961
ryzyko aktuarialne - non-life	39 993	51 389
ryzyko aktuarialne - life	670	167
ryzyko operacyjne	10 210	10 764

C.1 Ryzyko aktuarialne

Główną składową ryzyka Towarzystwa, liczonego w oparciu o formułę standardową, stanowi ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie. W szczególności wymóg kapitałowy jest generowany przez podmoduł ryzyka składki i rezerw.

tys. zł	31.12.2017	31.12.2016
ryzyko aktuarialne - non-life	39 993	51 389
ryzyko składki i rezerw	36 345	44 547
ryzyko katastroficzne	9 889	16 373
ryzyko masowej rezygnacji z umów	964	4 866

Ryzyko składki i rezerw jest to ryzyko związane z realizacją przez Towarzystwo swojej podstawowej działalności jaką jest sprzedaż ubezpieczeń.

Podmoduł ryzyka składki i rezerw w największej mierze został wygenerowany w związku ze sprzedażą ubezpieczeń w ramach linii biznesowej numer 4. Ponad 60% całej składki przypisanej brutto stanowi składka z linii biznesowej numer 4 - ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Linia biznesowa 4 jest więc najważniejszą grupą ubezpieczeniową Towarzystwa.

Ryzyko katastroficzne jest generowane głównie w związku z ekspozycją na ryzyko w ramach linii biznesowej 7 (ryzyko powodzi i ryzyko pożaru).

W portfelu Towarzystwa około 65% składki przypisanej brutto stanowią ubezpieczenia z gr 10 – ubezpieczenia Odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Na przełomie lat 2016/2017 Towarzystwo przeprowadziło inwentaryzację portfela komunikacyjnego która polegała m.in. na:

- podjęciu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego pod produkty komunikacyjne, który umożliwia weryfikację dotychczasowego przebiegu ubezpieczenia klientów z okresu 10 lat,
- przebudowaniu taryf pod względem profilowania klienta pod względem jego wieku, miejsca zamieszkania czy też historii szkodowej klienta z ostatnich lat,
- wprowadzeniu ubezpieczeń komunikacyjnych do sprzedaży poprzez system sprzedażowy Sobol (jednoznaczne z wycofaniem polis ręcznych).

W roku 2017 Towarzystwo pracowało nad udoskonaleniem taryfy komunikacyjnej względem rynku, a zarazem dążeniem do uzyskania składek adekwatnych do ryzyka.

Poprawie uległ wskaźnik szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych dotyczących grupy 10 m.in. samochodów osobowych z 77% na 74%, oraz samochodów ciężarowych do 3,5 tony z 100% na 68%.

Obecnie Towarzystwo skupia się przede wszystkim na ubezpieczeniu samochodów osobowych (76% portfela grupy 10), samochodów ciężarowych do 3,5 tony (8% portfela grupy 10) oraz ubezpieczeń krótkoterminowych (7,5% portfela grupy 10). Pozostałe przedmioty ubezpieczenia w grupie 10 stanowią niewielki udział w strukturze portfela (m.in. mikrobusy, samochody ciężarowe pow. 3,5 tony, ciągniki siodłowe, naczepy, cysterny, pojazdy specjalne czy też motocykle i motorowery). W 2017 r. Towarzystwo ograniczyło sprzedaż ubezpieczeń granicznych.

Istotna poprawa profilu ubezpieczeń w grupie 10 jest widoczna:

- we wskaźniku szkodowości dla grupy 10, który po roku 2017 wyniósł 73% vs 83% w analogicznym okresie roku ubiegłego;
- w wyniku technicznym dla grupy 10, który wyniósł -46 990 tys. zł vs 89 992 tys. zł w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Towarzystwo mityguje ryzyko aktuarialne poprzez:

- działania mające na celu systematyczną poprawę jakości posiadanego portfela, w tym: weryfikację ubezpieczonych na podstawie bazy UFG, systematyczne uaktualnianie stawek za ryzyko, mających na celu poprawę rentowności portfela, segmentację portfela oraz szczegółowe analizowanie wyników z prowadzonej działalności
- reasekurację, aby ograniczyć ryzyko aktuarialne i katastroficzne.

Wpływ zastosowanej techniki ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji przedstawia poniższa tabela porównująca wymóg kapitałowy SCR bez uwzględnienia efektu ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji oraz z uwzględnieniem tej techniki.

ryzyko aktuarialne non-life (tys. zł)	
bez uwzględnienia techniki ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji	207 071
z uwzględnieniem techniki ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji	89

W roku 2017 w stosunku do ryzyka aktuarialnego Towarzystwo przeprowadziło testy warunków skrajnych w celu zbadania wrażliwości tego ryzyka na różne zmienne. Przeprowadzane testy badały wpływ na wycenę ryzyka zmian w poziomie najlepszego oszacowania rezerw według metodologii Organu Nadzoru według stanu na 30.06.2017 roku. Wyniki przedmiotowych testów były niekorzystne dla Towarzystwa (brak pokrycia SCR środkami własnymi) w teście polegającym na zwiększeniu najlepszego oszacowania rezerw szkodowych w linii biznesowej numer 4 o wartość niedoszacowania tychże rezerw liczonego na bazie ostatnich 3 lat. W

przypadku pozostałych testów warunków skrajnych sytuacja wypłacalnościowa Towarzystwa pozostała na bezpiecznym poziomie.

W celu oceny ryzyka aktuarialnego Towarzystwo cyklicznie analizuje sytuację poprzez analizę raportów w obszarze składki adekwatnej, szkodowość, wyników technicznych poszczególnych linii biznesu i na bieżąco omawia te wyniki na Komitecie Produktowym oraz podejmuje decyzje na temat zmian.

Dodatkowo w ramach procesu odnowień umów reasekuracyjnych badana i awizowana jest ekspozycja Towarzystwa na zdarzenia katastroficzne i program reasekuracji jest dostosowany do tej ekspozycji. W ciągu roku, Towarzystwo limituje ryzyko, tak aby nie przekroczyć limitów ekspozycji na ryzyko katastroficzne wynikające z umów reasekuracyjnych.

Identyfikacja ryzyka aktuarialnego rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i towarzyszy mu, aż do momentu wygaśnięcia wszelkich zobowiązań. Identyfikacja ryzyka ubezpieczeniowego odbywa się m.in. poprzez:

- analizę ogólnych warunków ubezpieczenia pod kątem przyjmowanego ryzyka i zgodności z przepisami prawa;
- rozpoznanie potencjalnych ryzyk związanych z danym produktem w celu ich późniejszego pomiaru i monitorowania;
- weryfikację i walidację zmian w produktach;
- ocenę ryzyka aktuarialnego przez pryzmat podobnych, istniejących produktów w TU;
- monitorowanie i ocena istniejących produktów;

Ocena ryzyka aktuarialnego polega na rozpoznaniu stopnia zagrożenia lub grupy zagrożeń stanowiących o możliwości powstania szkody oraz na dokonaniu szczegółowej analizy elementów ryzyka, w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia a wraz z tym poniesienia odpowiedzialności przez Towarzystwo.

Pomiar i ocena ryzyka obejmuje następujące działania:

- analizę wybranych wskaźników mających na celu ograniczenie występowania częstotliwości szkód oraz zmniejszenia ich rozmiaru;
- analizę danych statystycznych;
- analizę miar ekspozycji i ich wrażliwości;
- wiedzy eksperckiej pracowników.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka aktuarialnego obejmuje szczególną analizę ryzyka za pomocą zestawu raportów zawierających wybrane wskaźniki przez Towarzystwo. Raportowanie ma na celu efektywną komunikację o ryzyku i wspiera zarządzanie produktem na poszczególnych poziomach decyzyjności. Częstotliwość raportów oraz zakres zostały dostosowane do poszczególnych obszarów zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem aktuarialnym w Towarzystwie odbywa się w szczególności, poprzez:

- określenie tolerancji na ryzyko aktuarialne i jego monitorowanie;
- decyzje biznesowe i plany sprzedażowe;
- kalkulację i monitoring adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- strategię taryfową oraz monitoring istniejących szacunków i ocenę adekwatności składki;
- proces oceny, wyceny i akceptacji ryzyka aktuarialnego;
- stosowanie narzędzi ograniczenia ryzyka aktuarialnego, w tym reasekuracji.

Ograniczanie ryzyka aktuarialnego w Towarzystwie odbywa się poprzez następujące czynności:

- zdefiniowanie zakresów oraz wyłączeń odpowiedzialności w ogólnych warunkach ubezpieczenia,
- reasekuracje,

- adekwatną politykę taryfikacyjną,
- adekwatną politykę przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia (underwritingu),
- właściwą dla charakteru ubezpieczenia procedurę likwidacji szkód,
- decyzje i plany sprzedażowe,
- prewencję.

W ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności Towarzystwo przeprowadza testy warunków skrajnych, pozwalające określić wrażliwość w odniesieniu do ryzyka aktuarialnego.

W związku z powyższym, w 2017 roku przeprowadzono dwa scenariusze testowe:

- 1) W związku z rosnącym wskaźnikiem szkodowości, Towarzystwo zakłada wzrost najlepszego oszacowania rezerw o 5% oraz dodatkowo wzrost ekspozycji na ryzyko znajdujący odzwierciedlenie w 5% wzroście składek przypisanych i zarobionych w stosunku do wielkości bazowych.
- 2) Założenie zmiany programu reasekuracji, dla przypadku największej ekspozycji (OC pojazdów mechanicznych), w wyniku którego udział reasekuratora spada z 80% do 60%.

Wskaźniki pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) środkami własnymi w poszczególnych scenariuszach przedstawiały się następująco:

Scenariusz	2018	2019	2020
Bazowy	110%	117%	135%
1	107%	114%	131%
2	104%	109%	126%

C.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe stanowi trzeci co do wielkości moduł ryzyka Towarzystwa. W całym roku 2017 Towarzystwo podjęło szereg decyzji inwestycyjnych mających na celu ograniczenie ekspozycji na to ryzyko. W szczególności zostały zakupione środki pieniężne w walucie w celu ograniczenia ryzyka walutowego oraz zdywersyfikowana ryzyko koncentracji poprzez wprowadzenie dodatkowych Banków z dobrą oceną jakości kredytowej.

W ramach modułu ryzyka rynkowego najwyższe ryzyko jest generowane w ramach podmodułów: cen nieruchomości oraz stopy procentowej.

tys. zł	31.12.2017	31.12.2016
ryzyko rynkowe	17 753	12 243
ryzyko stopy procentowej	5 812	5 039
ryzyko walutowe	2 726	5 038
ryzyko koncentracji aktywów	4 420	623
ryzyko spreadu kredytowego	942	239
ryzyko cen akcji	180	180
ryzyko nieruchomości	11 770	5 915

Ryzyko cen nieruchomości jest związane z posiadaniem w portfelu aktywów stanowiących nieruchomości. Wzrost ekspozycji na to ryzyka wynika z faktu wzmocnienia przez Towarzystwo w roku 2017 swojej pozycji wypłacalnościowej poprzez wniesienie aportem nieruchomości do majątku Towarzystwa.

Ryzyko stopy procentowej wynika głównie z ryzyka związanego z najlepszym oszacowaniem rezerw, które jest narażone na wahania stóp procentowych oraz w mniejszym stopniu z posiadanymi w portfelu aktywami - obligacjami komunalnymi i skarbowymi.

Ryzyko walutowe jest związane z posiadaniem rezerw w walutach obcych, co jest związane z likwidacją przez Towarzystwo procesów likwidacji szkód w walucie obcej, co jest związane głównie ze szkodami klientów Towarzystwa, które mają miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Tak jak zostało wspomniane wyżej, w ciągu roku 2017 Towarzystwo zakupiło aktywa w walucie w celu ograniczenia tego ryzyka.

Realizując strategię bezpiecznego inwestora Towarzystwo odpowiednio dywersyfikuje strukturę lokat wg rodzajów lokat oraz emitentów. Dywersyfikacja lokat jest dokonywana przy uwzględnieniu potrzeb zachowania płynności lokat i możliwości odpowiedniego nimi zarządzania.

Nowo nabywane lokaty muszą spełniać warunek płynności (a więc być notowana na aktywnych rynkach) oraz zapewniać jak najmniejsze ryzyko kredytowe (lokaty w państwowe lub gwarantowane przez państwo papiery wartościowe). Przy założeniu utrzymywania lokat złożonych z państwowych papierów dłużnych do momentu wykupu Towarzystwo minimalizuje również ryzyko stopy procentowej.

W roku 2017 w stosunku do ryzyka rynkowego Towarzystwo przeprowadziło testy warunków skrajnych w celu zbadania wrażliwości tego ryzyka na różne zmienne. Przeprowadzane testy zostały przeprowadzone według metodologii Organu Nadzoru według stanu na 30.06.2017 roku. Wyniki przedmiotowego testu były korzystne dla Towarzystwa i nie doprowadziły do braku pokrycia SCR środkami własnymi.

W ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności Towarzystwo przeprowadza testy warunków skrajnych, pozwalające określić wrażliwość w odniesieniu do ryzyka rynkowego.

W związku z powyższym, w 2017 roku przeprowadzono scenariusz związany z zmianą jakości kredytowej kontrahentów, z którymi Towarzystwo zawiera depozyty, polegające na obniżeniu jakości kredytowej o 1 stopień.

Wskaźniki pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) środkami własnymi przedstawiały się następująco:

Scenariusz	2018	2019	2020
Bazowy	110%	117%	135%
1	110%	117%	135%

C.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Towarzystwa jest relatywnie wysokie i stanowi drugi co do wielkości moduł ryzyka. Kalkulacja ryzyka kredytowego obejmuje ekspozycje typu 1-szego i ekspozycje typu 2-iego.

Ekspozycje typu 1-szego obejmują ekspozycje z tytułu:

- a) umów ograniczania ryzyka, w tym umowy reasekuracji,
- b) środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

Ekspozycje typu 2 obejmują wszystkie ekspozycje kredytowe, które nie zostały objęte podmodułem ryzyka spreadu kredytowego i które nie stanowią ekspozycji typu 1, w tym:

- a) należności od pośredników ubezpieczeniowych;
- b) należności od ubezpieczających.

tys. zł	31.12.2017	31.12.2016
ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	12 546	20 913
typ 1 (reasekuracja & gotówka)	5 380	6 279
typ 2 (należności przeterminowane)	7 996	15 787

Głównym elementem ryzyka dot. ekspozycji typu 1-szego jest efekt ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji, który przy głębokiej reasekuracji stanowi istotną wartość. Ryzyko jest ograniczane poprzez dywersyfikację podmiotów reasekuracyjnych oraz poprzez dzielenie portfela reasekuracyjnego do różnych podmiotów z bardzo dobrymi lub dobrymi uznanymi ratingami.

Ekspozycja typu 2-iego stanowią inne należności od pozostałych kontrahentów handlowych. W związku z trudnościami odnośnie wiekowania należności per polisa, wymóg kapitałowy został policzony przy założeniu pewnej niepewności, zakładając podejście ostrożne i spójne w czasie.

W roku 2017 Towarzystwo podjęło działania w celu ograniczania ryzyka kredytowego polegające między innymi na uporządkowaniu i rozliczeniu rozliczeń z tytułu reasekuracji co między innymi przełożyło się na spadek ryzyka typu 1.

Zarządzanie i ograniczanie ryzyka kredytowego opiera się o:

1. Monitorowanie stopnia jakości kredytowej bieżących kontrahentów zgodnie z *Procedurą określania stopnia jakości kredytowej w TUZ TUW*;
2. Określenie zasad nawiązywania współpracy z nowymi kontrahentami w kontekście oceny ich jakości kredytowej zgodnie z *Procedurą określania stopnia jakości kredytowej w TUZ TUW*;
3. Monitorowanie kluczowych parametrów ryzyka.

W ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności Towarzystwo przeprowadza testy warunków skrajnych, pozwalające określić wrażliwość w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

W związku z powyższym, w 2017 roku przeprowadzono scenariusz związany z założeniem reklasyfikacji należności typu II w module ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, polegające na przeniesieniu 6 mln PLN z należności przeterminowanych o nie więcej niż 3 miesiące, do należności przeterminowanych o więcej niż 3 miesiące.

Wskaźniki pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) środkami własnymi przedstawiały się następująco:

Scenariusz	2018	2019	2020
Bazowy	110%	117%	135%
1	105%	112%	129%

W roku 2017 w stosunku do ryzyka kredytowego Towarzystwo przeprowadziło testy warunków skrajnych w celu zbadania wrażliwości tego ryzyka na różne zmienne. Testy zostały przeprowadzone według metodologii Organu Nadzoru według stanu na 30.06.2017 roku. Wyniki przedmiotowego testu były korzystne dla Towarzystwa i nie doprowadziły do braku pokrycia SCR środkami własnymi.

C.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko niemożności zrealizowania przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji lokat i innych aktywów w celu uregulowania swoich zobowiązań finansowych w momencie, gdy stają się one wymagalne.

W celu utrzymania odpowiedniej płynności Towarzystwo, co najmniej kwartalnie, przeprowadza ocenę zestawienia dopasowanie aktywów i pasywów przy uwzględnieniu planów finansowych oraz planów przepływów pieniężnych. Realizując zasadę ostrożnego inwestora Towarzystwo nabywa papiery wartościowe o wysokim standingu kredytowym lub bez ryzyka kredytowego, ale również z wysoką płynnością pozwalającą na szybkie upłynnienie aktywów w przypadku nagłej nieprzewidzianej potrzeby.

C.5 Ryzyko operacyjne

W 2017 roku Towarzystwo kontynuowało wprowadzoną w 2016 roku własną ocenę ryzyka operacyjnego.

Towarzystwo wprowadziło regularną ocenę i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego w poszczególnych jednostkach organizacyjnych, określając jednocześnie najważniejsze ryzyka dla każdej jednostki.

Powyższe pozwoliło określić najistotniejsze ryzyka dla Towarzystwa ubezpieczeń i dokonać ich wyceny.

Do oceny ryzyka operacyjnego Towarzystwo wykorzystało metodę samooceny ryzyk przez zarządzających poszczególnymi jednostkami operacyjnym, przy wsparciu merytorycznym Departamentu Zarządzania Ryzykiem.

Stosowane w Towarzystwie narzędzia oceny ryzyka umożliwiają porównanie zagrożeń różnego typu w poszczególnych obszarach działalności co prowadzi do optymalizacji decyzji o alokacji zasobów dla ograniczania ryzyka. Towarzystwo podczas identyfikacji ryzyka operacyjnego uwzględnia zarówno czynniki wewnętrzne, czyli związane z Towarzystwem, jak i czynniki zewnętrzne, czyli związane z otoczeniem Towarzystwa.

Ryzyko operacyjne jest rozproszone – kierujący jednostkami organizacyjnymi określają listę potencjalnych ryzyk zgodnie z najlepszą wiedzą, częstość ich występowania oraz wielkość, wprowadzając udokumentowane kontrole celem ograniczenia ryzyk.

Metoda samooceny ryzyka zdefiniowana została przez Towarzystwo jako metoda oceny ryzyka operacyjnego oparta na analizie ocenianego procesu lub obszaru działalności Towarzystwa, wykorzystując wiedzę i doświadczenie osób odpowiedzialnych za oceniany proces lub obszar. Ponadto ocenę oparto również o dane na temat zdarzeń, zagrożenia i straty z zakresu ryzyka operacyjnego.

Powyższa metoda prowadzona jest w szczególności w ramach procesu Mapowania ryzyka operacyjnego w Towarzystwie, a także w ramach sprawowania kontroli funkcjonalnej.

Obejmuje ona kryteria ilościowe i jakościowe oceny, wykorzystując zarówno wiedzę ekspercką zarządzających jednostkami organizacyjnymi odpowiadających za obszar podlegający ocenie, jak i gromadzone dane na temat ryzyka operacyjnego.

Ocena ryzyka w ramach procesu Mapowania ryzyka zastosowana w Towarzystwie pozwoliła na:

- 1) Określenie ryzyk
- 2) Pomiar ryzyka uwzględniający częstotliwość jego występowania
- 3) Ustalenie i ocenę mechanizmów kontroli celem ograniczenia zidentyfikowanych ryzyk

Kierujący poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi dokonywali oceny ryzyk niezależnie dla swoich obszarów.

Wyniki przeprowadzonego pomiaru ryzyka operacyjnego wskazują, iż najwięcej ryzyk w Towarzystwie występuje Okazjonalnie czyli z częstotliwością raz na każde 1 -10 lat – 36,62% ryzyk, a największe zmierzone ryzyka występują w przedziale Nieistotne czyli poniżej 200 tyś. 56% ryzyk.

Największe ryzyka operacyjne Towarzystwa w 2017 roku związane były z ryzykiem błędnego przypisania składki do polisy oraz ryzykiem niepewności co do jakości danych służących do wyliczenia wymogu SCR w tym zakresie. W celu mitygacji przedmiotowego ryzyka Towarzystwo między innymi, w drugim kwartale 2017 roku wdrożyło indywidualne konta bankowe dla klientów Towarzystwa.

W stosunku do roku 2016 Towarzystwo w znacznym stopniu ograniczyło ryzyko w obszarze danych poprzez wprowadzenie systemu do likwidacji szkód.

W celu ograniczenia ryzyka, stanowiącego największe ryzyko operacyjne w roku 2016 Towarzystwo przeprowadziło szereg prac w tym zakresie, między innymi:

W obszarze zarządzania bezpieczeństwem informacji:

- Towarzystwo w obszarze środowiska teleinformacyjnego i bezpieczeństwa teleinformatycznego zakończyło działania mające na celu wdrożenie „Wytycznych dotyczących zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji”. W związku z tym przygotowane zostały odpowiednie regulacje wewnętrzne. W roku 2018 będą kontynuowane prace w tym zakresie, w szczególności mające na celu weryfikację treści regulacji wewnętrznych Towarzystwa, konsolidacji treści regulacji wewnętrznych, a także weryfikację wykonania ich postanowień. Powyższe działania powiązane są z realizacją Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

- Pojawiła się w Towarzystwie funkcja Koordynatora ds. Technologii Informacyjnej oraz Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego, której zadaniem jest koordynacja prac w obszarze technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego oraz Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

- okresowo prowadzono działania uświadamiające pracowników Towarzystwa w zakresie bezpieczeństwa informacji

W obszarze zasobów ludzkich:

- Towarzystwo zdecydowało o zatrudnieniu dodatkowych administratorów systemów informatycznych w celu wzmocnienia zespołu informatyków.

- Został wzmocniony zespół analityków biznesowych w Departamencie Informatyki i Rozwoju Systemów.

W obszarze bezpieczeństwa infrastruktury informacyjnej:

- Wykonana została cykliczna recertyfikacja użytkowników systemów informatycznych (weryfikacja identyfikatorów użytkowników i przydzielonych im uprawnień w systemach informatycznych).

- Przeniesiono serwerownię do innego pomieszczenia, w którym zapewniona jest możliwość podłączenia agregatu prądowórczego do zasilania serwerowni w przypadku problemów z zasilaniem. Przeprowadzono również stosowną próbę przełączenia zasilania serwerowni na zasilanie z agregatu mobilnego o odpowiedniej mocy.

Własna wycena ryzyka operacyjnego w 2017 r. wyniosła 20 000 tys. zł. Analogicznie ryzyko operacyjne wycenione wg formuły standardowej wyniosło 10 210 tys. zł.

Wartość własnej wyceny ryzyka operacyjnego jest zawyżona ze względu na korelację i możliwą multiplikację poszczególnych ryzyk, niemniej wskazuje ona na ryzyko operacyjne jako bardzo istotne ryzyko w Towarzystwie w 2017 r.

C.6 Pozostałe istotne ryzyka

W roku 2017 Towarzystwo zidentyfikowało ryzyko utraty reputacji.

Ryzyko reputacji Towarzystwo rozumie jako bieżące lub przyszłe ryzyko dla wyniku finansowego, środków własnych lub płynności, powstałe na skutek naruszenia wizerunku Towarzystwa.

Głównym celem zarządzania ekspozycją na ryzyko reputacji jest dążenie do minimalizacji negatywnego odbioru wizerunku Towarzystwa przez klientów, kontrahentów, pośredników, partnerów społecznych, udziałowców, regulatorów oraz opinię publiczną.

W Towarzystwie trwają prace nad wprowadzeniem efektywnego systemu zarządzania tym ryzykiem, który zostanie oparty między innymi o:

- a) analizę ryzyka poprzez mierniki skuteczności,
- b) odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące obszarów zgodności z prawem, regulacjami nadzorczymi i wewnętrznymi oraz dobrymi praktykami rynkowymi.

C.7 Wszelkie inne informacje

Nie występują inne istotne informacje poza wskazanymi powyżej.

D. Wycena do celów wypłacalności

Zgodnie z Polityką rachunkowości przyjętą dla celów WII aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane są co do zasady w wartości godziwej zgodnie z przepisami:

- ustawy o działalności i ubezpieczeniowej i Dyrektywy WII (art. 75 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE),

- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)

Towarzystwo posiłkuje się też międzynarodowymi standardami rachunkowości w zakresie nie uregulowanym w rozporządzeniu delegowanym Komisji Europejskiej nr 2015/35 z dnia 10.10.2014r., o ile nie są sprzeczne z zasadami wyceny dla potrzeb Wypłacalność II (WII).

Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności wg wartości godziwej zgodnie z art. 223 ust. 1 i 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozporządzeniem delegowanym Komisji Europejskiej (UE) 2015/35

Przy wycenie aktywów i zobowiązań Towarzystwo kieruje się hierarchią wyceny określoną w art. 10 ust. 2–7 rozporządzenia delegowanego Komisji Europejskiej.

Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań jest wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

Aktywny rynek, to rynek, na którym transakcje dotyczące składnika aktywów lub zobowiązania odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać w sposób ciągły informacji na temat cen.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach jest niemożliwe, Towarzystwo stosuje ceny rynkowe notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań. Jeżeli nie jest to możliwe Towarzystwo stosuje alternatywne metody wyceny takie jak:

- 1) podejście rynkowe,
- 2) podejście dochodowe,
- 3) podejście kosztowe.

Towarzystwo wycenia aktywa i pasywa przy założeniu kontynuacji działalności przez kolejne 12 miesięcy. Wszystkie różnice z tytułu przeszacowania do wartości godziwej aktywów i pasywów na potrzeby Wypłacalność II prezentuje się w rezerwie uzgodnieniowej.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ustala się celem pokrycia bieżących i przyszłych zobowiązań jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności (WII) ustala się zgodnie z art. 224-234 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz wymogami rozporządzenia delegowanego (rozdział III, tytuł I). Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII jest sumą najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka.

Metodologia opisana została szczegółowo w punkcie D.2.

D.1 Aktywa

Poniżej prezentujemy dla każdej istotnej kategorii aktywów metody ujęcia i wyceny przyjęte dla celów wypłacalności oraz różnice, w tym w ujęciu ilościowym, w stosunku do metod wyceny przyjętych dla potrzeb sprawozdania finansowego wg PSR.

Wycena poszczególnych pozycji aktywów Towarzystwa powodujących różnice w wycenie WII w stosunku do sprawozdania finansowego wg PSR :

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Aktywowane koszty akwizycji	0	29 675	- 29 675	0	32 531	-32 531
Wartości niematerialne i prawne	0	517	- 517	0	490	-490
Dłużne papiery wartościowe	165 310	164 879	431	186 459	183 680	2 779
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	231 430	279 727	-48 297	217 076	272 771	-55 695
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	11 748	36 482	- 24 734	54 357	83 558	- 29 201
Należności z tytułu reasekuracji biernej	13 100	58 458	- 45 357	60 936	71 183	- 10 247

Aktywowane koszty akwizycji

Aktywowane koszty akwizycji ujmuje rozliczanie w czasie prowizji za pozyskanie umów ubezpieczeniowych i jest zgodna z zasadą rozliczania rezerwy składek. Na potrzeby WII kwota aktywowanych kosztów akwizycji jest uwzględniana w naliczeniu rezerw techniczno- ubezpieczeniowych dla celów WII. Wartość korekty do WII na dzień 31.12.2017 wynosi 29 675 tys. zł.

Wartości niematerialne i prawne dla potrzeb WII takie jak oprogramowanie komputerowe, licencje na oprogramowanie, wyceniane są w wartości zero, chyba że możliwe jest wydzielenie danego składnika wartości niematerialnych i prawnych celem jego zbycia oraz możliwa jest jego wycena rynkowa. W SFCR wartości niematerialne i prawne zostały wycenione w wartości zero.

W sprawozdaniu finansowym PSR wartości niematerialne i prawne zostały wykazane w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości.

Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) obejmują następujące pozycje:

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	267 063	253 473	13 590	219 689	216 910	2 779
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	47 081	33 922	13 159	23 662	23 662	0
Dłużne papiery wartościowe	165 310	164 879	431	186 459	183 680	2 779
Obligacje państwowe	55 740	55 740	0	73 876	73 876	0
Obligacje komunalne	109 570	109 139	431	112 583	109 804	2 779
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	54 672	54 672	0	9 569	9 569	0

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne dla potrzeb WII wycenia się wg wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny opartych na podejściu rynkowym, a jeżeli nie jest możliwa na podejściu dochodowym. Wycena dokonywana jest wg wartości godziwej tj. według ceny, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych analiz różnice w wartości pomiędzy sprawozdaniem finansowym a wartością z wyceny wg metod alternatywnych dla potrzeb WII są nieistotne TUZ TUW może zastosować uproszczenie do wyceny nieruchomości inwestycyjnej przyjmując wycenę tak jak w rocznym sprawozdaniu finansowym. Różnica w wycenie nieruchomości, w wysokości 13 590 tys. zł., związana jest z zastosowaniem wartości godziwej w odróżnieniu od zastosowania ceny nabycia nieruchomości wg PSR.

Dłużne papiery wartościowe – obligacje państwowe

Zarówno na potrzeby sprawozdania finansowego jaki i dla potrzeb WII dłużne papiery wartościowe takie jak obligacje rządowe posiadane przez Towarzystwo są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o ceny rynkowe na aktywnym rynku.

Dłużne papiery wartościowe – obligacje komunalne

Obligacje komunalne dla potrzeb PSR są wycenione według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Dla potrzeb WII obligacje komunalne, dla których nie istnieje aktywny rynek zostały wycenione przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny tj. podejścia dochodowego na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z instrumentu (obligacji) przy zastosowaniu rynkowej stopy procentowej (uwzględniając nie tylko rozkład nominału papieru, ale również odsetek), gdzie rynkowa stopa procentowa jest sumą: stopy wolnej od ryzyka, marży ustalonej na dzień zakupu obligacji i korekty marży o okres od dnia zakupu obligacji. Stopa procentowa wolna od ryzyka ustalana jest w oparciu o kwotowania SWAP na dzień

wyceny określanych na podstawie: Wibor 1M, Wibor 3M, Wibor 6M, Wibor 9M, PLN Swap 1Y, PLN Swap 2Y, PLN Swap 3Y, PLN Swap 4Y, PLN Swap 5Y, PLN Swap 6Y, PLN Swap 7Y, PLN Swap 8Y, PLN Swap 9Y, PLN Swap 10Y, PLN Swap 12Y, PLN Swap 15Y. Pozwala to na konstrukcję krzywej dyskontowej dzięki, której do określonego okresu przypisana jest odpowiednia stopa dyskontowa. Dla okresów znajdujących się pomiędzy wskazanymi tenorami stosuje się interpolację liniową, co jest powszechną metodą stosowaną do wyceny instrumentów finansowych.

Tym samym wartość godziwa została ustalona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych związanych z obligacjami (odsetki i nominał) zdyskontowanych przy pomocy wolnej od ryzyka krzywej dyskontowej skorygowanej o marżę kredytową.

Wycena obligacji komunalnych wg WII wynosi 109 570 tys. zł i jest o 431 tys. zł większa niż wycena ujęta w sprawozdaniu finansowym wynosząca 109 139 tys. zł.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Depozyty bankowe inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych na potrzeby WII wyceniane są w wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny w sposób określony w art. 10 ust. 7 pkt b rozporządzenia delegowanego KE jako suma wartości nominalnej depozytu oraz oszacowanej wartości odsetek za pomocą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem ryzyka kredytowego banku, w którym przechowywane są środki. Ryzyko kredytowe ustala się w oparciu o zewnętrzny rating banku, a jeżeli nie jest on dostępny odpowiednio o informacje na temat sytuacji majątkowej i finansowej oraz wypłacalność banku. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Towarzystwo zastosowało uproszczenie przyjmując wartość wg PSR ze względu na to, że depozyty są krótkoterminowe i wycena tej pozycji aktywów w PSR jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII.

Kwoty należne z umów reasekuracji

Kwoty należne z umów reasekuracji reprezentujące udział reasekuratorów w najlepszym oszacowaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów Wypłacalność II ustalane są na podstawie zdyskontowanych do wartości bieżącej przyszłych wpływów i wydatków wynikających z umów reasekuracji a dotyczących nienależnych na dzień bilansowy rozliczeń z reasekuratorem. Kwoty należne z umów reasekuracji uwzględniają oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta.

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w sprawozdaniu finansowym wg PSR wykazywany jest po stronie zobowiązań ze znakiem ujemnym, zaś w bilansie dla celów WII w aktywach bilansu.

Wartość kwot należnych z umów reasekuracji na dzień 31.12.2017 roku dla celów wypłacalności oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora dla PSR przedstawia poniższa tabela:

tys. zł	31.12.2017				31.12.2016			
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	W tym: korekta z tytułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	W tym: korekta z tytułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta
Kwoty należne z umów reasekuracji	231 430	279 727	-48 297		217 076	272 771	-55 695	- 270

Różnice w wycenie kwot należnych z umów reasekuracji, a wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora na potrzeby sprawozdań finansowych PSR wynikają przede wszystkim z tych samych

czynników jak różnice dla rezerw techniczno-ubezpieczeniowych bez marginesu ryzyka oraz dodatkowo z uwzględnienia oczekiwanej straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta.

Należności z tytułu reasekuracji biernej

Należności z tytułu reasekuracji biernej zgodnie z zasadami Wypłacalność II obejmują należności bieżące, których termin wymagalności przypada do dnia bilansowego od reasekuratorów i brokerów reasekuracyjnych wynikające z zawartych umów reasekuracji biernej, za wyjątkiem kwot uwzględnianych w udziale reasekuratora w pozycji: Kwoty należne z umów reasekuracji (tj. udział reasekuratora w rezerwach techniczno – ubezpieczeniowych dla potrzeb WII).

Należności z tytułu reasekuracji są wyceniane do WII w wartości godziwej ustalonej w kwocie wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem prognozowanych zdyskontowanych przepływów pieniężnych obejmujących spodziewane koszty windykacji tych należności, o ile wpływ kosztów i dyskonta jest istotny. Wartość korekty do WII wynoszącej 45 357 tys. zł dotyczy przyszłych należności od reasekuratorów z tyt. prowizji reasekuracyjnej i jest odpowiednio uwzględniona w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla WII.

Na dzień bilansowy salda rozrachunków wg PSR wykazuje się w kwotach należnych do zapłaty. Ponadto wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Należności z tytułu reasekuracji biernej	13 100	58 458	-45 357	60 936	71 183	-10 247

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych obejmują należności z tytułu składek z umów ubezpieczenia zawieranych za pośrednictwem agentów ubezpieczeniowych oraz rozliczenia z tytułu zwrotów prowizji za sprzedaż umów ubezpieczenia. Należności z ubezpieczeń bezpośrednich są wyceniane dla potrzeb PSR w kwocie należnej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące. Odpisy aktualizujące na należności wątpliwe z ubezpieczeń bezpośrednich tworzone są metodą indywidualną.

Na koniec roku 2017 dokonano zmian w sposobie wyliczenia odpisu aktualizującego. Odpis oszacowano metodą wiekowania należności z tytułu składek z zastosowaniem racjonalnych poziomów odpisu dla poszczególnych generacji polis.

Dla potrzeb Wypłacalność II pozycja ta obejmuje należności, dla których termin płatności upłynął. Wartość godziwa należności ustalana jest na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych i kosztów windykacji – o ile wpływ kosztów i dyskonta jest istotny. Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych dla potrzeb WII zostały skorygowane o składki wymagalne w przyszłości, dla których termin płatności na dzień 31.12.2017 roku jeszcze nie nastąpił. Wartość korekty do WII w tej pozycji wynosi 24 734 tys. zł.

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	11 748	36 482	-24 734	54 357	83 558	-29 201

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)

Na dzień bilansowy salda rozrachunków wg PSR wykazuje się w kwocie należnej uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Korygowanie należności poprzez dokonanie odpisów aktualizujących dotyczy tej części należności, której zapłata jest wątpliwa, a w szczególności kwot, których pełna lub częściowa nieściągalność jest prawdopodobna.

Na potrzeby WII pozostałe należności wycenia się w wartości godziwej ujmując zarówno należności wymagalne jak i przeterminowane, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Wykazane w SFGR w pozycji pozostałe należności obejmują kwoty należne z tytułu prowadzonej działalności za wyjątkiem dotyczących działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i obejmują w szczególności:

- kwoty należne z tytułu transakcji kupna/sprzedaży lokat (nierozliczone należności handlowe),
- kwoty należności publiczno – prawnych,
- kwoty należne od pracowników.

Nie przekraczając przyjętego poziomu istotności, Towarzystwo może zastosować uproszczenie do wyceny godziwej pozostałych należności dla potrzeb WII przyjmując wycenę taką jak w rocznym sprawozdaniu finansowym. Pozostałe należności w kwocie 2 718 tys. zł na dzień 31.12.2017 roku dotyczą nieotrzymanych środków finansowych z rozliczonej transakcji z tytułu sprzedaży lokat. Środki uzyskane ze sprzedaży lokat wpłynęły na rachunek Towarzystwa na początku stycznia 2017 roku. Powodując brak konieczności wprowadzania korekt pomiędzy wyceną dla potrzeb PSR i WII.

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	2 718	2 718	0	20 909	20 909	0

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych oraz Pozostałe aktywa

Do środków pieniężnych w PSR i WII zalicza się do gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunku bankowym. W pozycji bilansu WII Środki pieniężne ujmuje się również ekwiwalenty środków pieniężnych. Środki pieniężne oraz pozostałe aktywa wycenia się w wartości godziwej. Przyjęto, że wartość prezentowana w sprawozdaniu finansowym jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII i nie wprowadzono korekt z wyceny.

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	3 189	3 189	0	202	202	0
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	593	593	0	174	174	0

W pozycji pozostałe aktywa dla PSR i WII ujmuje się głównie rozliczenia międzyokresowe czynne i wycenia w wartości godziwej. Przyjęto, że wartość prezentowana w sprawozdaniu finansowym jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII i nie wprowadzono korekt z wyceny.

Rzeczowe środki trwale wykorzystywane na własny rachunek

Rzeczowe środki trwale wykorzystywane na własny rachunek dla potrzeb WII wyceniane są w wartości godziwej stosując podejście rynkowe. Towarzystwo dokonuje analiz wartości godziwej rzeczowych składników majątku ujętych w rejestrach środków trwałych sporządzonej dla celów statutowych (PSR).

W przypadku, gdy wartość brutto składników majątku (lub grup składników majątku o podobnych cechach) nie przekracza poziomu istotności, dla których ustalenie wartości godziwej jest utrudnione, Towarzystwo stosuje uproszczenie i przyjmuje wartość określoną w sprawozdaniu finansowym wg PSR. W wyniku przeprowadzonych analiz nie dokonywano korekt w wycenie przyjmując do WII wartości ze sprawozdania finansowego.

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwale) wykorzystywane na użytek własny	367	367	0	379	379	0

Umowy leasingowe

Spółka nie posiada umów leasingowych.

Zmiany w stosowanych zasadach ujmowania i wyceny lub w szacunkach (sek. I wył. 7, 1.20b wytycznych EIOPA)

W roku 2017 nie wprowadzono zmian.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywo z tytułu podatku odroczonego prezentowane w sprawozdaniu PSR na 31.12.2017 wykazano w kwocie rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ze względu na niepewność co do możliwości pojawienia się wystarczających dochodów do opodatkowania pozwalających na pełne rozpoznanie aktywa. Następnie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w sprawozdaniu PSR po

skompensowaniu z rezerwą na podatek odroczoney w rezultacie podatek odroczoney na dzień 31.12.2017 roku jest prezentowany po stronie aktywów i pasywów sprawozdania PSR w wysokości zero zł.

D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów WII przeznaczone są na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się z najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na dzień 31.12.2017 rok dla celów WII oraz dla celów PSR przedstawia poniższa tabela:

tys. zł	Najlepsze oszacowanie (BEL)	Margines ryzyka (RM)	RTU dla celów WII	RTU dla celów PSR	Różnica
Ubezpieczenia zdrowotne	1 790	68	1 857	7 076	-5 219
Ubezpieczenia inne niż na życie	331 874	12 535	344 409	410 543	-66 134
Ubezpieczenia na życie	44 499	1 681	46 180	63 506	-17 326
Razem	378 162	14 284	392 446	481 126	-88 680

Po uwzględnieniu wartości regresów w wysokości 5 212 tys. zł w wyżej zaprezentowanych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych brutto wg PSR całkowita różnica w wycenie WII do PSR wynosi 83 468 tys. zł.

Porównanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do poprzedniego okresu sprawozdawczego przedstawia poniższa tabela:

tys. zł	RTU dla celów WII 31.12.2017	RTU dla celów WII 31.12.2016	Różnica
Ubezpieczenia zdrowotne	1 857	2 774	-917
Ubezpieczenia inne niż na życie	344 409	373 983	-29 574
Ubezpieczenia na życie	46 180	9 697	36 483
Razem	392 446	386 454	5 992

Po przeprowadzonych analizach dotyczących adekwatności metod i modeli dokonano następujących istotnych zmian w metodach tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w roku 2017:

- zmiana parametrów metody wyznaczania rezerwy na szkody małe dla gr 10 w celu zwiększenia adekwatności, doprowadziła do wzmocnienia rezerw w tej grupie;
- zmiana metody szacowania rezerwy na renty niezgłoszone IBNR (doprowadziła do zwiększenia adekwatności tej rezerwy i w konsekwencji do zwiększenia jej wartości w stosunku do końca roku 2016);
- utworzenie rezerwy IBNR na odsetki od spraw sądowych, która nie była tworzona na koniec 2016 r.

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych szacowane jest w przypadku:

- istotnych linii biznesowych na podstawie standardowych metod aktuarialnych typu Chain Ladder z zastosowaniem trójkątów szkód zgłoszonych lub wypłaconych;
- linii, dla których historia nie pozwala na stosowanie metod trójkątów, na podstawie przewidywanych szkodowości;
- szkód rentowych dla roszczeń niezgłoszonych w oparciu o średnią wartość rezerwy na renty zgłoszone, średni czas zgłaszania szkody rentowej oraz liczbę rent dotychczas zgłoszonych.

Wszelkie koszty związane z likwidacją szkód są ujmowane w postaci odpowiednich narzutów. Projekcję przepływów dokonuje się za pomocą rozkładu wypłat odszkodowań wyznaczanych na podstawie trójkątów szkód wypłaconych.

Najlepsze oszacowanie rezerw składek szacowane jest na podstawie różnicy pomiędzy przewidywanymi świadczeniami i wydatkami, a składkami i wpływami wynikającymi z przyszłych zdarzeń szkodowych. Przy szacowaniu rezerwy składek uwzględnia się zachowanie ubezpieczających w postaci odpowiednich wskaźników rezygnacji oraz braku ściągłości składki.

Najlepsze oszacowanie rezerw z tytułu rent szacowane jest metodami matematyki aktuarialnej ubezpieczeń na życie z uwzględnieniem najnowszych tablic trwania życia GUS oraz wskaźnika wzrostu wartości rent w przyszłości. W przypadku, gdy roszczenie rentowe jest przedmiotem sporu sądowego kwota roszczenia jest skalowana o odpowiedni wskaźnik wygrawalności spraw sądowych.

Margines ryzyka ustala się w wysokości zapewniającej taką wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, jaką zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zażądałyby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz wywiązanie się z nich. Margines ryzyka oblicza się przez określenie kosztu pozyskania dopuszczonych środków własnych odpowiadających wymogowi SCR koniecznemu do pokrycia ryzyka wynikającego z przejętych zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

Niepewność najlepszego oszacowania rezerw związana jest przede wszystkim z możliwymi odchyleniami od obserwowanych trendów historycznych. Odchylenia te mogą wiązać się pojedynczymi zdarzeniami losowymi jak i zmianami w otoczeniu rynkowym lub prawnym, które będą miały przełożenie na proces likwidacji szkód w tym również wycenę rezerwy na szkody zgłoszone (RBNS).

W przypadku rezerw składek istotnym czynnikiem wpływającym na niepewność najlepszego oszacowania jest przyjmowana w wyliczeniach szkodowość. Wzrost w stosunku do obserwowanych trendów historycznych szkodowości z polis w trakcie okresu ochrony powoduje wzrost zobowiązań Towarzystwa.

Innym czynnikiem wpływającym na niepewność najlepszego oszacowania rezerw jest przyjęcie odpowiedniej struktury stopy wolnej od ryzyka do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. W szczególności spadek stóp procentowych prowadzi do wzrostu wartości zobowiązań. Efekt wzrostu lub spadku stóp procentowych mitygowany jest przez portfel aktywów.

Różnice w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności a wyceną na potrzeby sprawozdań finansowych PSR w podziale na poszczególne kategorie rezerw przedstawiono poniżej.

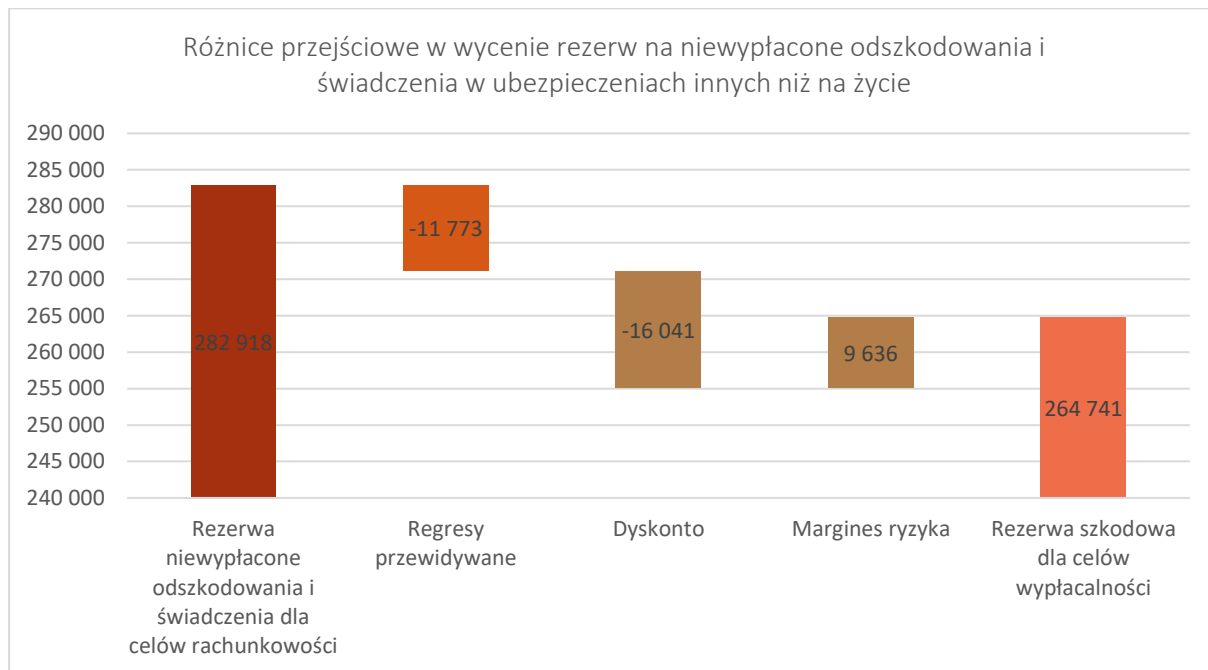
Różnice w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia wynikają przede wszystkim z:

- zmiany wyceny rezerw na odsetki zgodnie z projekcją przepływów;
- uwzględnienia rezerwy na przyszłe regresy wykazywaną oddzielnie w sprawozdaniu finansowym oraz zmiany w wycenie przyszłych regresów, dla których nie stosuje się ograniczenia wynikającego z § 37 Rozporządzenia Ministra finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie szczególnych zasad

rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, które stanowi, że przy szacowaniu udział sumy otrzymanych i oszacowanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń danego roku zaistnienia szkody nie może przekroczyć średniej arytmetycznej udziału otrzymanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń z trzech kolejnych lat zaistnienia szkody, bezpośrednio poprzedzających rok, dla którego dokonuje się ustaleń;

- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach t-u dla celów wypłacalności marginesu ryzyka.

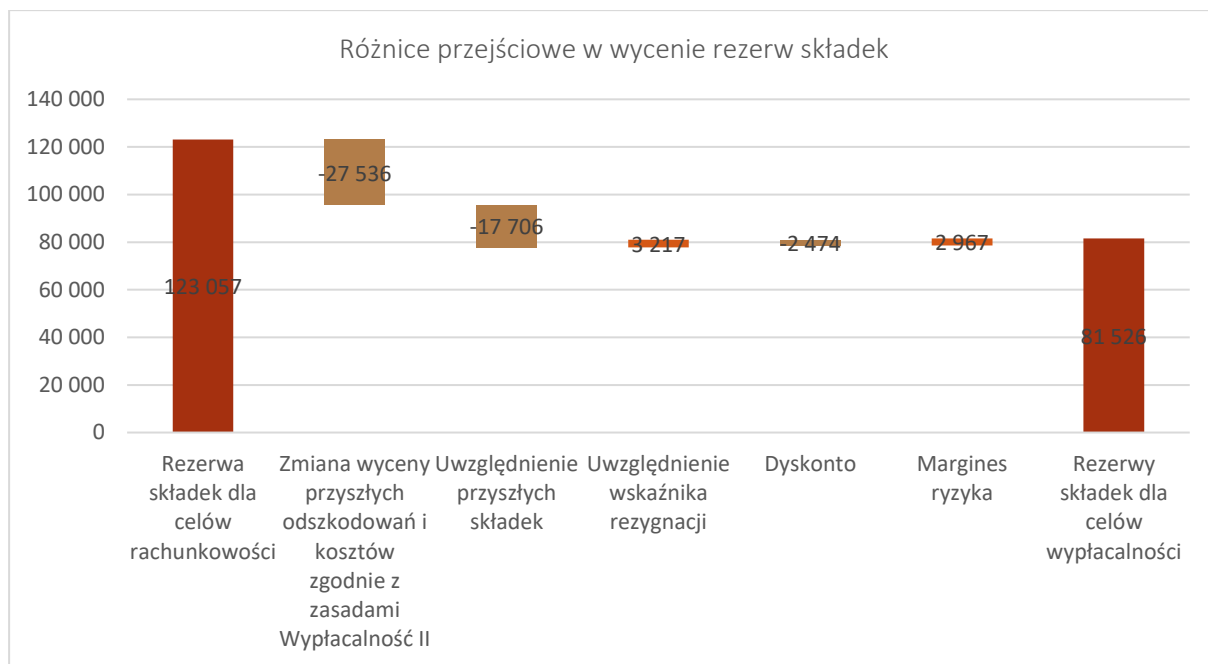
Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

Różnice w rezerwie składek wynikają przede wszystkim z:

- przyjęcia współczynników szkodowości i kosztów do wyceny rezerwy składek zgodnie z zasadami Wypłacalność II;
- uwzględnienia przyszłych składek wykazywanych w pozycji należności z tytułu ubezpieczeń w sprawozdaniu finansowym dla celów rachunkowości;
- uwzględnienia zachowania ubezpieczających w postaci wskaźników rezygnacji oraz braku ściągальności składki;
- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach t-u dla celów wypłacalności marginesu ryzyka.

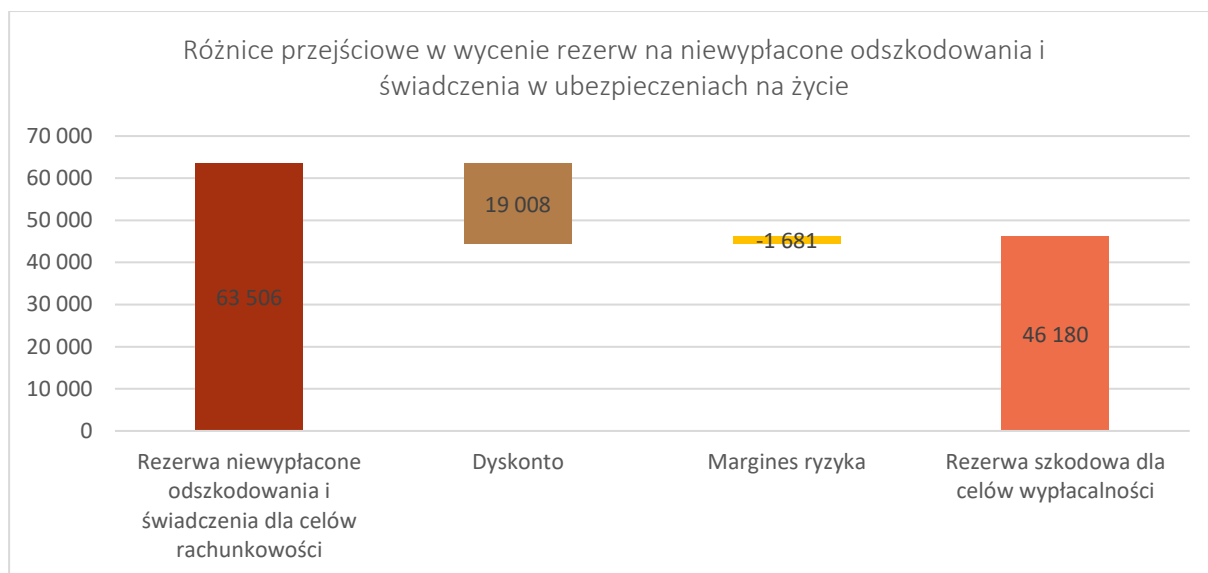
Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

Różnice w rezerwie na renty wynikają przede wszystkim z:

- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII marginesu ryzyka.

Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

W rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII nie tworzy się rezerwy na wyrównanie szkodowości.

Przy obliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Towarzystwo nie zastosowało żadnych innych istotnych uproszczeń poza metodami opisanymi w tej sekcji.

D.3 Inne zobowiązania

Poniżej prezentujemy dla każdej istotnej kategorii zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe metody ujęcia i wyceny przyjęte dla celów wypłacalności oraz różnice, w tym w ujęciu ilościowym, w stosunku do metod wyceny przyjętych dla potrzeb sprawozdania finansowego wg PSR.

Pozostałe zobowiązania/rezerwy na potrzeby Wypłacalność II ujmują się zobowiązania/rezerwy wynikające z prowadzonej przez Towarzystwo działalności za wyjątkiem zobowiązań związanych z ubezpieczeniami i reasekuracją. Obejmują one w szczególności:

- zobowiązania wynikające z obsługi działalności Towarzystwa;
- zobowiązania handlowe; 2
- rozliczenia międzyokresowe bierne.

W pozycji tej nie ujmują się przychodów przyszłych okresów, które wg PSR prezentuje się w pozycji: Pozostałe zobowiązania (nie wykazane w innych pozycjach).

Na potrzeby sprawozdawczości WII wartość godziwą pozostałych zobowiązań/rezerw nie związanych z transakcjami ubezpieczeniowymi i reasekuracyjnymi z terminem wymagalności do 12 miesięcy ustala się w kwocie wymaganej zapłaty. Zobowiązania z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy stanowią bieżącą wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych, jeśli efekt wartości pieniądza w czasie jest istotny, przy użyciu stopy dyskontowej (lub stóp) przed opodatkowaniem. Stopa dyskontowa odzwierciedla bieżącą rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko właściwe dla danej rezerwy/zobowiązania.

Nie przekraczając przyjętego poziomu istotności Towarzystwo może zastosować uproszczenie do wyceny rezerwy przyjmując wycenę taką jak w rocznym sprawozdaniu finansowym sporządzonym wg PSR. Pozostałe rezerwy dla PSR obejmują rezerwy na pewne lub w dużym stopniu prawdopodobne straty z tytułu transakcji gospodarczych. Rezerwy te tworzy się i wycenia w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

Zobowiązania wynikające ze świadczeń pracowniczych zgodnie z regulacjami WII wyceniane są w wartości godziwej przy zastosowaniu struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA. Dla potrzeb SFCR ze względu na nieistotność kwot ujęto w wartości jak dla PSR.

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	5 205	5 205	0	1 773	1 773	0
Rezerwy z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	139	139	0	108	108	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	7 658	7 536	123	9 432	9 432	0

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	237	25 307	-6 819	16 872	23 737	-6 865

Korekta do WII w wartości zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych w wysokości 6 819 tys. zł dotyczy prowizji od przyszłych składek ubezpieczeniowych i jest odpowiednio uwzględniona w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych wg WII.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej dla WII obejmują zobowiązania bieżące wobec reasekuratorów i brokerów reasekuracyjnych wynikające z zawartych umów reasekuracji biernej, których termin rozliczenia przypada do dnia bilansowego za wyjątkiem zobowiązań wymagalnych w przyszłych okresach uwzględnianych w wycenie kwot należnych z tytułu reasekuracji na potrzeby Wypłacalności II.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji są wyceniane w wartości godziwej.

tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	Wartość bilansowa wg WII	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	35 908	88 352	-52 445	98 975	113 382	-14 407

Zobowiązania warunkowe

Wycena zobowiązań warunkowych dla WII stanowi oczekiwaną bieżącą wartość przyszłych przepływów pieniężnych niezbędnych do uregulowania zobowiązania warunkowego w całym okresie jego trwania. Przy wycenie wykorzystuje się strukturę terminową stóp procentowych wolnych od ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Towarzystwo nie rozpoznało istotnych zobowiązań warunkowych do ujęcia w SCFR.

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego na potrzeby Wypłacalność II ustala się na podstawie różnicy między wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom wycenianym w wartości godziwej dla celów WII a wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom ujętym i wycenionym do celów podatkowych.

Aktywo i zobowiązanie podatkowe różni się od wykazanego w sprawozdaniu wg PSR głównie z powodu różnic w metodzie wyceny poszczególnych aktywów i pasywów pomiędzy regulacjami WII a PSR, które w szczególności dla rezerwy na podatek odroczoney wynikają z:

- różnice wynikające z wyceny lokat;

- różnice wynikające z wyceny rezerw techniczno – ubezpieczeniowych;
- różnice wynikające z wyceny zobowiązań wobec pośredników ubezpieczeniowych;
- różnice wynikające z wyceny zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej.

Umowy leasingowe

Spółka nie posiada umów leasingowych.

Zmiany w stosowanych zasadach ujmowania i wyceny lub w szacunkach (sek. I wyt. 10, 1.24b wytycznych EIOPA)

W roku 2017 nie wprowadzono zmian.

D.4 Alternatywne metody wyceny

Towarzystwo nie stosowało innych alternatywnych metod wyceny niż te wymienione w wyżej opisanych punktach wyceny aktywów i zobowiązań dla WII.

D.5 Wszelkie inne informacje

Nie występują inne okoliczności poza zawartymi w niniejszym raporcie.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1 Środki własne

Środki własne służą pokryciu kapitałowego wymogu wypłacalności. Obejmują podstawowe i uzupełniające środki własne. Środki własne Towarzystwa na dzień 31.12.2017 roku to podstawowe środki własne odpowiadające nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami wycenionymi zgodnie z zasadami wg WII.

Towarzystwo zarządza swoimi środkami własnymi poprzez system planowania finansowego o co najmniej trzyletnim horyzoncie czasowym z uwzględnieniem parametrów systemu Wypłacalność II.

Kapitał podstawowy reprezentujący środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności Towarzystwa został zwiększony w roku 2017 o 28 214 tys. zł poprzez emisję nowych akcji.

Środki własne wg kategorii

Kapitał podstawowy do wysokości dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności stanowi kategorię 1 nieograniczoną (Tier 1).

Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR i MCR (tys. zł)	2017	2016
Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR w tym:	88 614	60 036
Kategoria 1 – nieograniczone	88 614	60 036
Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu MCR w tym:	88 614	60 036
Kategoria 1 – nieograniczone	88 614	60 036

Wszystkie środki własne Towarzystwa to środki o najlepszych parametrach jakościowych po względem dostępności do pokrycia strat i w całości zostały zakwalifikowane do kategorii 1.

Poniższa tabela przedstawia wykaz różnic pomiędzy kapitałem własnym ze sprawozdania finansowego na 31.12.2017 roku a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami dla celów WII:

Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR i MCR (tys. zł)	2017	2016
Kapitał własny wykazany w sprawozdaniu finansowym na 31.12.2017	72 050	59 770
Aktywowane koszty akwizycji	-29 675	-32 531
Aktywa - różnica w wycenie wartości niematerialnych i prawnych do WII	-517	-490
Aktywa - różnica w wycenie lokat do WII	13 590	2 779
Aktywa - kwoty należne z umów reasekuracji do WII	-45 357	-10 247
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie do WII	83 468	104 491
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań	-48 297	-55 695
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	-24 734	-29 201
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	52 445	14 407
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	6 819	6 865
Pozostałe korekty	8 822	-40
Rezerwa z tyt. podatku odroczonego	0	-72
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami wg WII	88 614	60 036

E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności SCR oraz minimalnego wymogu kapitałowego MCR Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2017 roku wynoszą odpowiednio: SCR 66 311 tys. zł, MCR 20 271 tys. zł.

SCR	(tys. zł)	31.12.2017	31.12.2016
ryzyko rynkowe		17 753	12 243
ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta		12 546	20 913
ryzyko aktuarialne - health		4 771	9 961
ryzyko aktuarialne - non-life		39 993	51 389
ryzyko aktuarialne - life		670	167
ryzyko operacyjne		10 210	10 764

Kwoty kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego Towarzystwa na koniec okresu sprawozdawczego wraz z kwotą kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na moduły ryzyka przedstawia formularz S.25.01.21 stanowiący załącznik nr 7 do sprawozdania. Dane ilościowe dotyczące minimalnego wymogu kapitałowego prezentuje również formularz S.28.01.01 stanowiący załącznik nr 8 do sprawozdania.

Towarzystwo nie stosuje uproszczeń ani parametrów specyficznych zgodnie z art. 104 ust. 7 Dyrektywy WII.

Dane wykorzystywane do wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności jak i minimalnego wymogu wypłacalności, to dane własne Towarzystwa, pochodzące z systemów finansowo-księgowych, systemów produkcyjnych oraz raportów przygotowanych przez ekspertów.

Towarzystwo stosuje formułę standardową w celu obliczenia SCR. Obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności dokonuje się zgodnie z obowiązującymi przepisami systemu WII przy założeniu, że działalność Towarzystwa będzie kontynuowana. Obliczenie to obejmuje prowadzoną działalność oraz nową działalność, której spodziewane rozpoczęcie nastąpi w ciągu kolejnych 12 miesięcy. W 2017 roku nie było istotnych zmian w sposobie kalkulacji wymogów kapitałowych.

E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Nie dotyczy.

E.4 Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Nie dotyczy - Towarzystwo stosuje formułę standardową do wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności (TUZ TUV nie ma modelu wewnętrznego).

E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W 2017 roku Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie zarówno minimalnego wymogu kapitałowego, jak i kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.6 Wszelkie inne informacje

Nie występują inne okoliczności poza zawartymi w niniejszym raporcie.

Załączniki

Wykazane w załączniku formularze stanowią integralną część niniejszego Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

- 1) Pozycje bilansowe (S.02.01.02)
- 2) Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (S.05.01.02)
- 3) Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (S.12.01.02)
- 4) Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (S.17.01.02)
- 5) Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (S.19.01.21)
- 6) Środki własne (S.23.01.01)
- 7) Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową (S.25.01.21)
- 8) Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczeń na życie (S.28.01.01)

Załącznik 1. Pozycje bilansowe (S.02.01.02)

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Aktywa		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	367
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	267 063
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	47 081
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	165 310
Obligacje państwowe	R0140	55 740
Obligacje korporacyjne	R0150	109 570
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	0
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	54 672
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pozycyki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	231 430
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	200 228
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	200 228
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	31 202
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	31 202
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	11 748
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	13 100
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	2 718
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założeń, do których opłacenia wzywano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	3 189
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	593
Aktywa ogółem	R0500	530 208
Zobowiązania		
		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
		C0010
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	346 267
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	344 409
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	331 874
Margines ryzyka	R0550	12 535
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	1 857
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	1 790
Margines ryzyka	R0590	68
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	46 180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	46 180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	44 499
Margines ryzyka	R0680	1 681
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	5 205
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	139
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	0
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	237
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	35 908
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	0
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	7 658
Zobowiązania ogółem	R0900	441 594
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	88 614

Załącznik 2. Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (S.05.01.02)

	Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bepośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna)									
	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	
Składki przypisane										
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	1 014	10 270	0	131 954	8 543	18	40 775	8 430	1 981
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	0	0	106 222	6 544	0	8 945	2 699	1 025
Netto	R0200	1 014	10 270	0	25 732	1 999	18	31 830	5 730	956
Składki zarobione										
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	1 954	12 906	0	142 555	7 506	18	40 265	9 457	9 689
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	0	0	124 755	6 673	0	8 354	2 148	1 660
Netto	R0300	1 954	12 906	0	17 801	833	18	31 911	7 309	8 029
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	-153	1 949	0	81 241	5 682	-1	25 541	2 050	871
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	0	0	63 848	4 348	0	10 513	471	562
Netto	R0400	-153	1 949	0	17 393	1 334	-1	15 028	1 579	309
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty	R1200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty ogółem	R1300	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bepośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna)				Linie biznesowe w odniesieniu do: reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem
	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Ubezpieczenia zdrowotne	Pozostałe ubezpieczenia osobowe	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia majątkowe		
	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160		
Składki przypisane									
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	1 451	2 889	11	0	0	0	0	207 336
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	0	0	0	0	0	0	125 436
Netto	R0200	1 451	2 889	11	0	0	0	0	81 901
Składki zarobione									
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	1 429	3 133	13	0	0	0	0	228 925
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	0	0	0	0	0	0	143 590
Netto	R0300	1 429	3 133	13	0	0	0	0	85 335
Odszkodowania i świadczenia									
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	6	782	-3	0	0	0	0	117 966
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	0	-1	0	0	0	0	79 741
Netto	R0400	6	782	-2	0	0	0	0	38 225
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Brutto – Bepośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty	R1200	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty ogółem	R1300	0	0	0	0	0	0	0	0

	Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie					zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie			Ogółem
	Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Składki przypisane									
Brutto	R1410	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1500	0	0	0	0	0	0	0	0
Składki zarobione									
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0	0	0
Odszkodowania i świadczenia									
Brutto	R1610	0	0	0	0	0	26 136	0	26 136
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0	0	0	0	0	19 524	0	19 524
Netto	R1700	0	0	0	0	0	6 612	0	6 612
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R1900	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty	R2500	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty ogółem	R2600	0	0	0	0	0	0	0	0

Załącznik 3. Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (S.12.01.02)

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym		Pozostałe ubezpieczenia na życie			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	
			Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami					
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0			0			0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spótek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieceniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka											
Najlepsze oszacowanie											
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0		0	0		0	0	44 499	0	44 499
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spótek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0		0	0		0	0	31 202	0	31 202
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spótek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0		0	0		0	0	13 296	0	13 296
Margines ryzyka	R0100	0	0			0			1 681	0	1 681
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieceniowych											
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0			0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0		0	0		0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0			0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem	R0200	0	0			0			46 180	0	46 180

		Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
		Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami			
		C0160	C0170			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0		0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0		0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka						
Najlepsze oszacowanie						
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030		0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080		0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090		0	0	0	0
Margines ryzyka	R0100	0		0	0	0
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0		0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120		0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0		0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	0		0	0	0

Załącznik 4. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (S.17.01.02)

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna								
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka										
Najlepsze oszacowanie										
Rezerwy składek										
Brutto	R0060	-10	434	0	44 950	4 185	1	13 003	1 158	14 067
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	0	0	0	34 401	2 880	0	-51	324	1 742
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	-10	434	0	10 549	1 305	1	13 053	834	12 325
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R0160	102	1 265	0	236 418	1 634	1	10 432	4 462	295
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	0	0	155 932	1 191	0	2 865	651	293
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	102	1 265	0	80 487	442	1	7 567	3 811	3
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	91	1 698	0	281 369	5 819	3	23 435	5 620	14 362
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	91	1 698	0	91 036	1 748	3	20 621	4 645	12 327
Margines ryzyka	R0280	3	64	0	10 628	220	0	885	212	542
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem										
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0320	95	1 763	0	291 997	6 039	3	24 320	5 832	14 905
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	0	0	0	190 332	4 071	0	2 814	975	2 035
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	95	1 763	0	101 664	1 967	3	21 506	4 857	12 870

	Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna			Reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	
	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych		
	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170		C0180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka									
Najlepsze oszacowanie									
Rezerwy składek									
Brutto	R0060	41	729	1	0	0	0	0	78 559
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	0	0	0	0	0	0	0	39 297
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	41	729	1	0	0	0	0	39 262
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia									
Brutto	R0160	227	266	3	0	0	0	0	255 105
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	0	0	0	0	0	0	160 931
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	227	266	3	0	0	0	0	94 174
łącznie kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	268	995	4	0	0	0	0	333 664
łącznie kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	268	995	4	0	0	0	0	133 436
Margines ryzyka	R0280	10	38	0	0	0	0	0	12 603
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0320	278	1 033	4	0	0	0	0	346 267
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	0	0	0	0	0	0	0	200 228
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	278	1 033	4	0	0	0	0	146 039

Załącznik 5. Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (S.19.01.21)

Ogółem zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej innej niż ubezpieczenia na życie

Rok szkody / rok zawarcia umowy Z0010 2 - Rok zawarcia umowy

Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej)
(wartość bezwzględna)

Wcześniejsze lata	Rok	Rok zmiany										W bieżącym roku		Suma lat (skumulowana)		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +				
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110		C0170		C0180
	R0100												R0100	-		-
N-9	R0160	11 851	6 102	2 014	1 049	216	1 007	492	643	398	1 582		R0160	1 582		25 354
N-8	R0170	8 829	3 534	587	393	457	149	91	465				R0170	2 268		16 775
N-7	R0180	15 051	7 785	879	1 090	528	942		4 047				R0180	4 047		30 560
N-6	R0190	22 877	10 867	2 022	2 006	1 959	1 838	1 235					R0190	1 235		42 804
N-5	R0200	35 573	16 260	3 907	5 099	5 610	4 402						R0200	4 402		70 850
N-4	R0210	48 311	21 280	7 576	10 405	6 721							R0210	6 721		94 293
N-3	R0220	58 472	27 755	10 190	6 929								R0220	6 929		103 346
N-2	R0230	94 366	65 764	13 839									R0230	13 839		173 969
N-1	R0240	123 336	47 996										R0240	47 996		171 332
N	R0250	68 052											R0250	68 052		68 052
													Ogółem R0260	157 071		797 334

Niezdyskontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto
(wartość bezwzględna)

Wcześniejsze lata	Rok	Rok zmiany										Koniec roku (dane zdyskontowane)		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +		
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300		C0360
	R0100												R0100	
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 000		R0160	2 000
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	2 205			R0170	2 205
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	4 649				R0180	4 649
N-6	R0190	0	0	0	0	0	0	4 855					R0190	4 855
N-5	R0200	0	0	0	0	0	10 023						R0200	10 023
N-4	R0210	0	0	0	0	35 151							R0210	35 151
N-3	R0220	0	0	0	24 804								R0220	24 804
N-2	R0230	0	0	53 290									R0230	53 290
N-1	R0240	0	64 237										R0240	64 237
N	R0250	58 468											R0250	58 468
													Ogółem R0260	259 682

Załącznik 6. Środki własne (S.23.01.01)

	Ogółem	Kategoria 1 – nieograniczone	Kategoria 1 – ograniczone	Kategoria 2	Kategoria 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35					
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010 167 941	167 941		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030			0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040 5 316	5 316		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050 0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070 0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090 0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110 0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130 -84 643	-84 643			
Zobowiązania podporządkowane	R0140 0		0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160 0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180 0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II					
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II	R0220 0				
Odliczenia					
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230 0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290 88 614	88 614		0	0
Uzupełniające środki własne					
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300 0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310 0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320 0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330 0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodnie z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340 0			0	
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodnie z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350 0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360 0			0	
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370 0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390 0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400 0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne					
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500 88 614	88 614		0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510 88 614	88 614		0	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540 88 614	88 614		0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550 88 614	88 614		0	
SCR	R0580 66 311				
MCR	R0600 20 271				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620 134%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640 437%				
	C0060				
Rezerwa uzgodnieniowa					
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700 88 614				
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710 0				
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720				
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730 173 257				
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740 0				
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760 -84 643				
Oczekiwane zyski					
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770 0				
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780 0				
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790 0				

Załącznik 7. Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową (S.25.01.21)

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0080	C0090
Ryzyko rynkowe	R0010	17 753		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	12 546		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	670	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	4 771	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	39 993	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-19 632		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	56 101		
Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0100		
Ryzyko operacyjne	R0130	10 210		
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0		
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150			
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0		
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	66 311		
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0		
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	66 311		
Inne informacje na temat SCR				
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0		
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	66 311		
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0		
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0		
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0		

Załącznik 8. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczeń na życie (S.28.01.01)

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie				
MCR _{NL} Wynik	R0010	C0010	Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
		19 991		
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna		R0020	91	1 014
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna		R0030	1 698	10 270
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna		R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna		R0050	91 036	25 732
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna		R0060	1 748	1 999
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna		R0070	3	18
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna		R0080	20 621	31 830
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna		R0090	4 645	5 730
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna		R0100	12 327	956
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna		R0110	268	1 451
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna		R0120	995	2 889
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna		R0130	4	11
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych		R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych		R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych		R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych		R0170	0	0
Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie				
MCR _i Wynik	R0200	C0040	Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		279		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane		R0210	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe		R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym		R0230	0	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych		R0240	13 296	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie		R0250		0
Ogólne obliczenie MCR				
Liniowy MCR	R0300	C0070	20 271	
SCR	R0310		66 311	
Górny próg MCR	R0320		29 840	
Dolny próg MCR	R0330		16 578	
Łączny MCR	R0340		20 271	
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350		15 724	
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	C0070	20 271	

Nazwa zakładu	TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
Nazwa sprawozdania	Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej
Okres sprawozdawczy	01.01.2017 – 31.12.2017
Kod kontrolny	

Oświadczenie o zgodności ze stanem faktycznym

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 lutego 2016 r. w sprawie formy oraz sposobu sporządzenia przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji danych i informacji do celów nadzoru (Dz. U. poz. 236) oświadczam, że przekazane dane i informacje do celów nadzoru są zgodne ze stanem faktycznym.

1. Kierownik jednostki

Piotr	Zadrożny	Prezes Zarządu Towarzystwa	07.05.2018	
imię	nazwisko	funkcja	data	podpis
Marcin	Łuczyński	Członek Zarządu Towarzystwa	07.05.2018	
imię	nazwisko	funkcja	data	podpis
Dawid	Piasecki	Członek Zarządu Towarzystwa	07.05.2018	
imię	nazwisko	funkcja	data	podpis

2. Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Nie dotyczy

Piotr	Szymkuć	07.05.2018	
imię	nazwisko	data	podpis

3. Osoba wykonująca czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych

Nie dotyczy

imię	nazwisko	data	podpis
------	----------	------	--------

4. Aktuariusz nadzorujący funkcję aktuarialną

Krzysztof	Zaborowski	07.05.2018	
imię	nazwisko	data	podpis